

**DUCHOVNÁ PRÍPRAVA
PRED NÁVŠTEVOU
SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA
V PREŠOVE**

14. september 2021

Editor:
doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD.

Redaktor:
Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petrík, PhD.

Grafická spolupráca:
PhDr. ThLic. Juraj Gradoš, PhD.

Jazyková úprava:
PhDr. Adriana Matofáková, PhD.

Vydala Petra, n. o. v Prešove v roku 2021.

ISBN 978-80-8099-156-2

OBSAH

Úvodné slová hierarchov k duchovnej príprave pred návštevou Svätého Otca Františka.....	5
Pastiersky list hierarchov Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku	12
Duchovná príprava na návštevu Svätého Otca v Prešove	15
Životopis Svätého Otca Františka	20
Logo a motto návštevy Svätého Otca na Slovensku.....	23
Úloha pápeža v Cirkvi	25
Liturgická prosba do suhubej ekténie a jej vysvetlenie.....	28
Modlitba za cestu Svätého Otca na Slovensko a na jeho úmysly	30
Myšlienky Svätého Otca Františka k liturgickým čítaniam	32
Katechézy k liturgickým čítaniam	36
Duchovný dar pre Svätého Otca Františka	58
O ikone klokočovskej Bohorodičky	64
Akatist k Presvätej Bohorodičke na počesť jej divotvornej klokočovskej ikony	67
Akatist k svätému Jozefovi.....	83

**ÚVODNÉ SLOVÁ HIERARCHOV
K DUCHOVNEJ PRÍPRAVE
PRED NÁVŠTEVOU
SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA**

Drahí naši kňazi, diakoni a veriaci,
milá mládež a milé deti,

čoskoro budeme svedkami veľkej historickej udalosti, návštevy Svätého Otca Františka v našej vlasti. Je to veľká milosť, ktorú nám Pán Boh posielal, keď viditeľná hlava Katolíckej cirkvi, Peter – Skala, pápež František, navštívi našu milovanú krajinu, Slovensko. Mnohí ľudia sa už od zverejnenia prvej správy o tejto pastoračnej návšteve vytrvalo modlia nielen za to, aby oslovila ľudí v našej krajine, ale aby bola veľkým duchovným prínosom pre jednotlivcov aj pre celú krajinu.

Svätý Otec príde posilniť našu vieru a prinesie nám posolstvo, ktoré si máme osvojiť a podľa ktorého máme žiť. Aby sme jeho slová vedeli prijať a vnieť ich do života, je potrebná hlboká duchovná príprava, ktorú začíname aj s pomocou tejto brožúrky. Duchovnú prípravu uskutočňujeme aj cez príhovory našich kňazov, počas slávenia svätých božských liturgií, obetovaním pôstu, prinášaním každodenných sebazaprení a obiet, ale aj cez osobnú i spoločnú modlitbu.

Buďme vynaliezaví a inšpirujme sa navzájom k horlivým modlitbám za Svätého Otca Františka, za jeho zdravie a za požehnanie jeho pastoračnej návštevy na Slovensku.

Všetkým vám k duchovnej príprave zo srdca žehnám.

+ Mons. Ján Babjak SJ
prešovský arcibiskup metropolita

Drahí bratia a sestry,

pri očakávaní dôležitej návštevy sa neraz z rôznych aspektov pretriasa otázka, aký by bol najvhodnejší dar, ktorý by bolo dobré hosťovi ponúknuť. Nie je to inak ani pri očakávaní vzácnej návštevy pápeža Františka na Slovensku. Aký dar by nášmu hosťovi naozaj urobil radosť?

Zaiste na každom mieste, kde sa uskutoční stretnutie s pápežom, organizátori pripravia nejaký suvení, spomienku, symbolický darček. Viacerí veriaci, farnosti či inštitúcie, ale aj jednotlivci by boli radi, keby sa práve ten dar, ktorý by pápežovi chceli venovať oni, dostal medzi tie, ktoré budú nakoniec vybrané ako najvhodnejšie. Je to úplne prirodzené a v poriadku. Pápež si naše spomienkové dary odnesie do Vatikánu, možno ich neskôr podaruje nejakej inštitúcii alebo použije na dobročinné ciele, ako je to jeho zvykom. Stále však bude nezodpovedaná otázka, či sa mu náš darček páčil. Ale je jeden dar, o ktorom niet pochybností, že sa mu bude páčiť, že ho poteší a že ho bude považovať za mimoriadne vítaný a osožný.

Je to dar, o ktorý pravidelne prosí pri každom stretnutí s veriacimi, s pútnikmi, pri každom televíznom prenose či pri osobnej audiencii: „Nezabudnite sa za mňa modliť. Prosím vás o modlitbu...“ Nejde pritom o zdvorilostnú výzvu či nábožné povzdychnutie. Ide o najstaršiu skúsenosť Cirkvi, ktorú vidíme opísanú v Skutkoch apoštolov.

Peter, ohlasujúci pravdu o Ježišovi Kristovi, bol Herodesom uvrhnutý do väzenia, do okov. „Petra teda strážili vo väzení. Ale Cirkev sa bez prestania modlila k Bohu za neho.“ (Sk 12, 4 – 6). Modlitba Cirkvi – spoločenstva veriacich – za Petra, za jeho život bola vyjadrením duchovnej jednoty, súdržnosti, sily, a táto modlitba sa stala prostriedkom získania slobody.

Povieme si, že dnes predsa Peter, teda František, nie je spútaný reťazami vo väzení. Zaiste. Ale tie isté duchovné sily odporu proti ohlasovaniu pravdy o Bohu i o človeku, sily odporu proti ohlasovaniu večnej pravdy o Ježišovi Kristovi by rady spúтали Petrov hlas, hlas Cirkvi, hlas jej učenia. Peter – František aj dnes potrebuje podporu spoločenstva Cirkvi, aby mohol plniť zverenú úlohu: posilňovať bratov vo viere.

Dar vzájomnej modlitby, gesto vzájomného požehňávania je tým najdôležitejším duchovným darom, ktorý môžeme Svätému Otcovi Františkovi pripraviť. V našej liturgii sa viacnásobne a pravidelne modlíme za pápeža. Pridajme v týchto dňoch k tejto oficiálnej liturgickej, takpovediac inštitucionálnej modlitbe aj svoju osobnú modlitbu za Petra dnešných dní, za pápeža Františka. Nech Pán požehnáva jeho dielo, misiu, ktorá mu bola zverená a ktorá presahuje ľudské sily, ale ktorú bude môcť naplňať posilnený modlitbou Cirkvi.

+ Mons. Cyril Vasil SJ
košický eparcha, arcibiskup

S Máriou a Jozefom
na ceste za Ježišom!

„Ako to, že matka môjho Pána prichádza ku mne?“ zvolala Alžbeta, pokorne i nadšene, keď ju navštívila Presvätá Bohorodička.

Drahí bratia a sestry,

rovnako môžeme zvolať i my. Rovnako pokorne, uvedomujúc si, že táto návšteva je nezaslúženým Božím darom, a rovnako nadšene, že najvyšší apoštol prichádza medzi nás, aby posilnil našu vieru a odvahu vyznávať Krista.

Veľmi dobre si spomínam na vrúcny a emotívny uvítací prejav vladyku Jána Hirku k sv. Jánovi Pavlovi II. v roku 1995: „Svätý Otče, boli časy, keď sme okrem Boha a vás nemali nikoho. Toto stretnutie s vami prežívame ako zázrak, pretože v ňom pociťujeme hrejivý dotyk Božej lásky. Cítíme to ako pohladenie láskavou rukou milovaného a milujúceho otca.“

Svätý Otec František, ktorý takpovediac „šetrí“ zahraničnými návštevami, prichádza na Slovensko. A nielen to, navštíví nás gréckokatolíkov a bude predsedáť východnej liturgii v Prešove. Na mieste, ktoré bude už druhý raz svedkom návštevy Petra, môžeme vyjadriť vernosť úradu najvyššieho pastiera Katolíckej cirkvi. Jeho voľba navštíviť nás istotne nie je náhodná. Vernosť východných katolíckych cirkví Rímu, ktorá viedla v mnohých prípadoch až k mučenictvu našich biskupov, kňazov a veriacich, je devízou, ktorou je poznačená nielen história celej Cirkvi, ale aj naša história a hrdó si ju nesieme ako dôkaz našej lásky k Bohu, k obradu a k námestníkovi Ježiša Krista.

Drahí naši veriaci!

Využime túto návštevu v plnosti: počúvaním Božieho slova, prijímaním sviatostí, dobrou duchovnou prípravou, počúvaním pápežových príhovorov, bratským spoločenstvom i osobnou účasťou. Nech môže Svätý Otec František pri svojom odchode skonštatovať: „Blažení ste, lebo ste uverili, že sa splní všetko, čo prisľúbil Pán.“

Dúfam, že sa uvidíme v Prešove.

Požehnanie Pánovo nech je na vás s jeho milosťou a láskou!

+ Mons. Peter Rusnák
bratislavský eparcha

PASTIERSKY LIST HIERARCHOV GRÉCKOKATOLÍCKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Tento pastiersky list kňazi prečítajú na všetkých svätých liturgiách 6. augusta 2021. Po svätých liturgiách vás v ten deň, keďže je prvý piatok, pozývame vo farnostiach k spoločnej pobožnosti pred vyloženou Najsvätejšou Eucharistiou s úmyslom za Svätého Otca Františka, za jeho zdravie a na jeho úmysly.

Zároveň počas celej duchovnej prípravy vkladajme do svojich osobných, rodinných a spoločných farských modlitieb aj úmysel za samotnú prípravu návštevy a jej požehnaný priebeh na Slovensku aj konkrétne v Prešove a za duchovné ovocie, ktoré prinesie.

Pastiersky list na začiatok duchovnej prípravy pred návštevou Svätého Otca Františka v Prešove

Drahí spolubratia v kňazskej službe, drahé rehoľné sestry a rehoľní bratia, drahí bratia a sestry,

srdečne Vás v tento sviatok Premenenia Pána pozdravujeme a všetci spolu sa tešíme z pripravovanej veľkej návštevy Svätého Otca Františka na Slovensku. My gréckokatolíci sa tešíme predovšetkým na stretnutie so Svätým Otcom v Prešove 14. septembra, kde bude sláviť archijerejskú Božskú liturgiu sv. Jána Zlatoústeho a ohlási homíliu. Stretnutie sa uskutoční na známom mieste pred mestskou športovou halou, na mieste, kde sa uskutočnila aj návšteva pápeža sv. Jána Pavla II. v roku 1995.

Už dlhší čas prebiehajú prípravné práce ohľadom stavby oltára, rozmiestnenia sektorov, zabezpečenia záchytných parkovísk a bezpečnosti všeobecne. Intenzívne na tom pracujú prípravné komisie na rôznych úrovniach.

Aby sa táto vzácna návšteva čo najlepšie vydarila a aby sme z nej mali všetci nielen veľký zážitok, ale predovšetkým hlboký duchovný úžitok, nestačí pripraviť veci iba po materiálnej, technickej a bezpečnostnej stránke, ale veľmi dôležitá je aj duchovná príprava, ktorú v Gréckokatolíckej cirkvi začíname práve dnes.

To, že začíname štyridsiatnicu našej duchovnej prípravy práve dnes, nie je náhoda. Dnešným dňom sa skutočne začína štyridsať dní pred sviatkom Povýšenia svätého Kríža (vrátane), ktorý budeme sláviť spolu so Svätým Otcom. Je tu teda určitá analógia so svätou Štyridsiatnicou – Veľkým pôstom pred Paschou.

To, že práve dnes je začiatok našej duchovnej prípravy, je zaiste Božie riadenie. Môžeme sa teda pýtať, čo nám tým chce Pán povedať.

Dnes slávime tajomstvo Premenenia Pána na hore Tábor. V evanjeliu počúvame aj slová: „*Tam sa pred nimi premenil...*“ Premenenie Pána nie je len predzvesťou či predobrazom Paschy Ježiša Krista, jeho slávneho vzkriesenia, ale aj večnej slávy, ktorá je pre nás pripravená. Je však aj predobrazom slávenia každej svätej liturgie, pretože v božskej liturgii slávime premenenie Pána v Božom slove a hlavne v Eucharistii, kde sa chlieb a víno mocou Svätého Ducha premieňajú na Telo a Krv Ježiša Krista. Vnímame tú úžasnú skutočnosť, že hneď prvý deň našej duchovnej prípravy chce Boh a Cirkev upriamiť našu pozornosť na liturgické slávenie, ktoré je stredobodom nášho duchovného života a aj pápežskej návštevy v Prešove?

Liturgické slávenie so Svätým Otcom Františkom v Prešove bude pre každého z nás príležitosťou, aby sme spolu s apoštolmi, teda so Svätým Otcom a biskupmi, nielen povedali, ale aj skutočne zakúsili to biblické: „*Pane, dobre je nám tu.*“ Pane, dobre je nám žiť v objatí tvojej lásky, v tvojej milosrdnej prítomnosti v našom živote i v obklopení tvojou tajomnou prítomnosťou v Eucharistii. Dobre je nám v tvojej Cirkvi, ktorá nás živí tvojím slovom a tvojím Telom a Krvou. Ďakujeme ti, že nás skrze svoju Cirkev stále znova a znova pozývaš k obráteniu, aby sme premenení milosťou mohli byť ako tvoji učenici požehnaním pre tento svet a raz zakúsiť aj tvoju prítomnosť v nebeskom kráľovstve.

Drahí spolubratia v kňazskej službe, rehoľnice a rehoľníci, drahí bratia a sestry. Naša Gréckokatolícka cirkev nám pred najväčšími sviatkami ponúka dlhší čas na duchovnú prípravu a vyzýva nás k modlitbe a k pôstom, aby sme načerpali z tajomstiev spásy – z jednotlivých sviatkov – dostatok milostí. Podobne Vám aj

pred týmto nevšedným a jedinečným stretnutím so Svätým Otcom Františkom ponúkame duchovnú prípravu na túto vzácnu a radostnú pastoračnú návštevu. Chceme Vás povzbudiť, aby ste si našli dostatočný čas a podľa ponúkaných textov prípravy sme sa všetci mohli duchovne pripraviť na návštevu Petrovho nástupcu, ktorý k nám príde v osobe pápeža Františka. Vezmíme veľmi vážne a zodpovedne týchto niekoľko týždňov duchovnej prípravy, aby sme vo svojich srdciach a myšliach, vo svojom osobnom, rodinnom, farskom i spoločenskom živote vytvorili s Božou pomocou dobrú pôdu, v ktorej sa bude môcť ujať semeno Božieho slova – poslanstvo, ktoré nám chce pápež František ponúknuť a odovzdať.

Možno sa pýtame, čím sme si my, maličké Slovensko v srdci Európy, zaslúžili takúto poctu. Je to pre všetkých nás veľký dar a potvrdenie toho, že Pán Boh na nás pamätá. A cez túto návštevu pápeža Františka nám určite chce čosi dôležité povedať. Preto je duchovná príprava, modlitba a pôst, taká potrebná, že jej venujeme celých štyridsať dní. Lebo dobrý výsledok závisí od dobrej prípravy. Začnime túto duchovnú prípravu pred vyloženou Eucharistiou, kde si môžeme vyprosiť všetky potrebné milosti a požehnanie od Pána Boha, aby sme vedeli tento Boží dar – myšlienky a slová Svätého Otca Františka – s radosťou prijať do svojho srdca, pochopiť a obohatiť nimi svoj duchovný život.

Veríme, že radosť nás gréckokatolíkov sa bude s približujúcim sa termínom pápežskej návštevy stupňovať a že aj mnohých iných nadchneme, aby sa spolu s nami s viditeľnou hlavou Cirkvi stretli. Pozývame vás, aby ste sa po spustení elektronickej registrácie prihlásili na slávenie božskej liturgie so Svätým Otcom v Prešove. Aj takýmto spôsobom môžeme prejaviť svoju úctu, lásku a jednotu s Petrovou skalou, aby sme boli dôstojnými pokračovateľmi našich predkov, ktorí túto vernosť, lásku a jednotu v druhej polovici minulého storočia výrazným spôsobom prejavili.

Nech nás počas duchovnej prípravy sprevádza Presvätá Bohorodička so sv. Jozefom.

K tomu Vám všetci biskupi Rady hierarchov Gréckokatolíckej cirkvi zo srdca žehnáme.

DUCHOVNÁ PRÍPRAVA NA NÁVŠTEVU SVÄTÉHO OTCA V PREŠOVE

Bratia a sestry, drahí veriaci Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku,

túto brožúrku vám ponúkame ako sprievodcu duchovnou prípravou na historickú návštevu Svätého Otca Františka v Prešove, pri ktorej bude na sviatok Povýšenia úctyhodného a životodarného Kríža 14. septembra 2021 predsedáť sláveniu Božskej liturgie nášho otca sv. Jána Zlatoústeho, na ktorej ohlási homíliu.

Nič väčšie ako slávenie svätej liturgie pre nás v duchovnom živote neexistuje. Nič viac, čo by Svätý Otec mohol s nami sláviť, nepoznáme. Preto hovoríme o historickej a priam neopakovateľnej udalosti.

Oficiálnu duchovnú prípravu v Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku začíname na sviatok Premenenia Pána 6. augusta 2021. Je to presne štyridsať dní pred sviatkom Povýšenia svätého Kríža (vrátane). Zaiste vnímate určitú paralelu, resp. analógiu so svätou Štyridsiatnicou (Veľkým pôstom), o to skôr, že sviatok Povýšenia svätého Kríža, ktorý budeme sláviť spolu so Svätým Otcom Františkom, nám istým spôsobom môže pripomenúť Paschu. Veď sa budeme klaňať svätému Kristovmu Krížu a spievať: „Tvojmu Krížu klaníme sa, Vládca, a tvoje sväté vzkriesenie oslavujeme!“

Túto našu štyridsaťdňovú duchovnú prípravu chceme od 6. augusta realizovať v osobnej, rodinnej a farskej rovine, ktoré sú opísané v tejto brožúrke. 15. augusta, na sviatok Zosnutia Presvätej Bohorodičky, sa zároveň pripojíme k celoslovenskej duchovnej príprave, ktorá vyvrcholí 15. septembra 2021, na sviatok Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska.

OSOBNÁ ROVINA

„Ale keď sa ty ideš modliť, vojdi do svojej izby, zatvor za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.“ (Mt 6, 6)

Pozývame vás, aby sme každý osobne vkladali do našich každodenných modlitieb úmysel za zdravie a na úmysly Svätého Otca Františka a za prípravu jeho pastoračnej návštevy na Slovensku a konkrétne v Prešove, ako aj za jej požehnaný priebeh a duchovné ovocie (celý tento úmysel stačí uviesť pred modlitbou vo svojom vnútri aj jednoducho: „na úmysel za návštevu Svätého Otca“).

Konkrétne sa môžeme denne modliť modlitbu za cestu Svätého Otca Františka na Slovensko: „Dobrotivý Bože, ty si nám dal Pannu Máriu a svätého Jozefa...“ (s. 30). Alebo napr. aj desiatok alebo celú modlitbu posvätného ruženca či Ježišovu modlitbu, alebo inú modlitbu.

Okrem spomenutého môžeme na úmysel Svätého Otca obetovať aj účasť na svätých liturgiách s úmyslom za návštevu Svätého Otca.

Zároveň do vašej pozornosti kladieme *Duchovný dar pre Svätého Otca* (s. 62), do ktorého si môžete poznačiť jednotlivé duchovné úkony (modlitby a iné...) v osobnej, rodinnej a farskej rovine. Najdôležitejšie je, aby sme ich vykonali, ale zároveň ich môžeme pred návštevou anonymne zosumarizovať a predložiť ako náš duchovný darček Svätému Otcovi (zosumarizujú to duchovní otcovia a následne protopresbyteri; bližšie informácie k tomu budú včas oznámené).

RODINNÁ ROVINA

Kresťanská rodina je domáca cirkev. Túto skutočnosť môžeme v rodinách nanovo prežiť a zakúsiť počas duchovnej prípravy na návštevu. Všetky spoločné modlitby uveďte nahlas: „Na úmysel za návštevu Svätého Otca.“

Pozývame vás, aby ste si našli čas buď každý deň, alebo aspoň jeden deň v týždni (napr. v piatok alebo sobotu, alebo nedeľu...), podľa toho, ako vám to vyhovuje, a spolu sa modlili napr. modlitbu za cestu Svätého Otca „Dobrotivý

Bože, ty si nám dal Pannu Máriu a svätého Jozefa...“ (s. 30) alebo desiatok, či celú modlitbu posvätného ruženca, Ježišovu modlitbu, alebo inú modlitbu.

Možnosťou je aj spoločné čítanie krátkej časti zo Svätého písma a spoločné zdieľanie (rozhovor) o tomto Božom slove, príp. o osobnej skúsenosti s ním. Ďalšou inšpiráciou môže byť čítanie duchovnej literatúry, napr. zo životopisu niektorého svätca a pod.

Tí z vás, ktorým je to blízke a známe, môžete sa spolu v rodine modliť napr. večiereň alebo niektorú hodinku z časoslova (napr. z mobilnej aplikácie *Časoslov*). Môžete ísť spoločne na svätú liturgiu aj v obyčajný deň. Ale aj ako rodina vykonať dobrý skutok, priniesť obeť – napr. navštíviť chorého človeka alebo príbuzného a pod.

FARSKÁ ROVINA

„Títo všetci jednomyseľne zotrúvali na modlitbách spolu so ženami, s Ježišovou matkou Máriou a s jeho bratmi.“ (Sk 1, 14) „Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločné.“ (Sk 4, 32)

Je veľmi dôležité, aby aj naše farnosti žili od 6. augusta v duchovnej a radostnej atmosfére očakávania Svätého Otca Františka a precítili v spoločenstve Cirkvi skutočnosť, že viditeľná hlava Cirkvi bude s nami gréckokatolíckmi sláviť svätú liturgiu. Vo farnostiach – vo farských a filiálnych chrámoch – nezabúdajme na spoločnú modlitbu posvätného ruženca s úmyslom obetovania za návštevu Svätého Otca.

Prosíme vás, duchovní otcovia, aby ste vybrali napr. jeden deň, keď budete veriacim ponúkať spoločnú modlitbu v chráme, nielen vo farskom, ale aj vo filiálnych chrámoch (v ten istý deň alebo v iné dni). Môžete striedať formu spoločnej modlitby, napr. večiereň, Eucharistickú adoráciu a pobožnosť, hodinky z Liturgie hodín, Moleben k Ježišovi Kristovi, k Presvätej Bohorodičke, Akatist ku klokočskej Bohorodičke, Moleben alebo Akatist k sv. Jozefovi a pod.

Pri každej svätej liturgii prednášame v suhubej ekténii prosbu, ktorá je súčasťou brožúrky (s. 28).

Zároveň odporúčame, aby sme sa po všetkých svätých liturgiách spoločne modlili modlitbu za cestu Svätého Otca: „Dobrotivý Bože, ty si nám dal Pannu Máriu a svätého Jozefa...“ (s. 30)

Okrem slávení a modlitieb možno zorganizovať vo farnostiach napr. stretnutie, kde zaznie katechéza o Svätom Otcovi, o jeho učení, o jeho pontifikáte. Alebo môžete uskutočniť nejakú iniciatívu, ktorá má nejakým spôsobom súvis s pontifikátom pápeža Františka. Napr. možno navštíviť ľudí na periférii farnosti (chorých, trpiacich, chudobných a pod.) a preukázať im pomoc alebo vykonať nejakú farskú ekologickú iniciatívu a pod. Akékoľvek iniciatívy, ktoré môžu posilniť farské spoločenstvo, umocniť atmosféru očakávania a pripomenúť pontifikát Svätého Otca Františka, sú vítané.

MEDZINÁRODNÝ EUCHARISTICKÝ KONGRES V BUDAPEŠTI

V závere našej štyridsaťdňovej duchovnej prípravy vás pozývame sledovať Medzinárodný eucharistický kongres v Budapešti 5. – 12. septembra 2021 na tému *V tebe sú všetky moje pramene* (Ž 87, 7) a duchovne sa zjednotiť so všetkými, ktorí sa na ňom zúčastnia.

Eucharistické tajomstvo je pre nás nesmierne veľké a vzácne. So Svätým Otcom Františkom, ktorý bude na záver kongresu 12. septembra sláviť svätú omšu v Budapešti, budeme o dva dni na to, 14. septembra, sláviť svätú liturgiu v Prešove.

Preto vám odporúčame v čase konania kongresu alebo tesne pred jeho začiatkom, napr. 3. septembra (prvý piatok) alebo v sobotu 4. septembra, ponúknuť veriacim eucharistickú adoráciu alebo celonočné bdenie. Formu si možno zvoliť podľa miestnych pastoračných zvyklostí. Úmyslom takejto modlitby je zjednotiť sa spoločne s kňazom pred Pánom. Predkladajme Pánovi sami seba, druh druhu a celý svoj život a osobitne prosme za Svätého Otca i za dar duchovnej otvorenosti jeho slovám.

Tento duchovný kontext s Eucharistickým kongresom v susednom Maďarsku nám môže ku koncu našej duchovnej prípravy na návštevu pápeža a svätú liturgiu s ním v Prešove pomôcť nanovo si uvedomiť vďačnosť za Eucharistiu a umocniť našu vieru v Kristovu skutočnú prítomnosť v Eucharistii.

Štyridsaťdňovú duchovnú prípravu zakončíme 14. septembra 2021, na sviatok Povýšenia úctyhodného a životodarného Kríža, bezprostredným duchovným programom pri Mestskej športovej hale v Prešove a slávením Božskej liturgie nášho otca sv. Jána Zlatoústeho so Svätým Otcom Františkom.

SVIATOSŤ POKÁNIA A ZMIERENIA

Prosíme vás, duchovní otcovia, aby ste nielen pred septembrovým prvým piatkom, ale aj v nasledujúcich dňoch vytvorili veriacim priestor, aby sa mohli vo farnostiach vyspovedať a na svätú liturgiu s pápežom v Prešove už prísť vyspovedaní, aby sme všetci mohli mať plnú duchovnú účasť na liturgickom slávení prijatím Eucharistie. Vás bratia a sestry prosíme, aby ste sa vyspovedali vo svojich farnostiach, pretože v Prešove 14. septembra 2021 z logistických dôvodov možnosť svätej spovede nebude.

spracoval otec Ľubomír Petřík

ŽIVOTOPIS SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA

Svätý Otec František (vlastným menom Jorge Mario Bergoglio) sa narodil 17. decembra 1936 v Buenos Aires. Vyštudoval za chemického technika, ale potom sa rozhodol pre kňazstvo a vstúpil do kňazského seminára vo Villa Devoto. 11. marca 1958 prešiel do noviciátu Spoločnosti Ježišovej, počas ktorého dokončil štúdium humanitných vied v Čile. V roku 1963 po návrate do Buenos Aires zavŕšil štúdium filozofie vo Veľkom seminári sv. Jozefa v San Migueli.

V rokoch 1964 – 1965 vyučoval literatúru a psychológiu na Immacolata College (Kolégium Nepoškvrnenej) v Santa Fe a potom v roku 1966 tie isté predmety na Univerzite El Salvador (jezuitskej Univerzite Spasiteľa) v Buenos Aires.

V rokoch 1967 – 1970 študoval teológiu vo Veľkom seminári sv. Jozefa v San Migueli. Vysvätený za kňaza bol 13. decembra 1969. V rokoch 1970 – 1971 absolvoval tretiu probáciu v Alcalá de Henares v Španielsku a 22. apríla 1973 zložil doživotné sľuby. Pôsobil ako magister novicov vo Villa Varilari v San Migueli (1972 – 1973), kde aj vyučoval teológiu. V roku 1973 bol zvolený za provinciála argentínskej provincie jezuitov a túto službu vykonával šesť rokov.

Od roku 1980 do roku 1986 bol rektorom Filozofickej a teologickej fakulty v San Migueli a pôsobil ako farár vo farnosti Patriarca San Jose (Patriarchu sv. Jozefa) v diecéze San Miguel. V marci 1986 odišiel do Nemecka dokončiť dizertačnú prácu. Predstavení ho následne poslali na univerzitu v El Salvadore a potom do Cordoby, kde pôsobil ako profesor a špirituál.

V máji 1992 ho Ján Pavol II. vymenoval za titulárneho biskupa Aucy a pomocného biskupa v Buenos Aires. Biskupskú konsekráciu prijal 27. júna toho istého roka v katedrále v Buenos Aires. Začiatkom júna 1997 bol vymenovaný za arcibiskupa koadjútora v Buenos Aires a vo februári 1998 sa stal nástupcom kardinála Antonia Quarracina. Bol aj generálnym relátorom na 10. riadnom val-

nom zhromaždení Biskupskej synody v októbri 2001.

Ako predseda Biskupskej konferencie Argentíny pôsobil od 8. novembra 2005 do 8. novembra 2011. Za kardinála bol vymenovaný a kreovaný svätým Jánom Pavlom II. na konzistóriu 21. februára 2001, jeho titulárnym chrámom v Ríme bol Kostol sv. Roberta Bellarmína. Za viditeľnú hlavu Katolíckej cirkvi bol zvolený 13. marca 2013 ako 266. nástupca sv. Petra.

Motto pápeža Františka *Miserando atque eligendo* je citátom z homílie sv. Bédu Ctihodného, kňaza. Do slovenčiny by sme tieto slová mohli voľne preložiť ako „poľutovaniahodný, ale vyvolený“. Komentuje v nej evanjeliový príbeh povolania sv. Matúša slovami: „Ježiš, vidiac vyberača daní, zadíval sa na neho pohľadom lásky a povolal ho, povediac mu: ‚Pod’ za mnou‘“. Vybraný citát motta je aj súčasťou pápežského erbú Františka.

Doteraz Svätý Otec František ponúkol Cirkvi a svetu tri encykliky, niekoľko dôležitých apoštolských exhortácií a mnoho ďalších dokumentov, ako sú apoštolské listy, buly a posolstvá. Prvá encyklika s názvom *Lumen fidei* nadväzovala na Rok viery vyhlásený pápežom Benediktom XVI. Dokument objasňuje dôležitosť kresťanskej viery, ako aj dialógu medzi rozumom a vierou. Vyzýva k neustálemu hľadaniu svetla viery v Boha a jeho odovzdávaniu najmä v rodinách. V druhej encyklike *Laudato si'* sa František zamýšľa nad darom stvoreného sveta, ohrozovaného necitlivým prístupom človeka. Poukazuje na to, že skutočná ekológia sa začína v čistom srdci, ktoré obdivuje a chráni stvorenie ako Božie dielo pre všetkých ľudí. Ostatná encyklika *Fratelli tutti* má spoločenský charakter. Požýva k hlbšiemu uvedomeniu si všeobecného bratstva ľudskej rodiny a dialógu

pre budovanie spoločného dobra. Dokument odsudzuje každé nepriateľstvo medzi ľuďmi a národmi a v perspektíve evanjelia hlása odpustenie, pokoj a zmier.

Súčasného Svätého Otca azda najviac charakterizuje pastoračná starostlivosť o rodiny vrátane rozpadnutých manželských vzťahov. Aj preto vyhlásil Rok rodiny *Amoris laetitia* (2021 – 2022) pri príležitosti 5. výročia jeho apoštolskej exhortácie s rovnomeným názvom. Na pozadí svetovej pandémie Covid-19 chcel František povzbudiť ľudstvo príkladom tichej dôvery sv. Jozefa v Božiu ochranu. Iniciatívne preto vyhlásil osobitný Rok sv. Jozefa (2020 – 2021) a uviedol jeho význam v apoštolskom liste *Patris corde*.

Svätý Otec František doteraz absolvoval tridsaťtri zahraničných ciest, pri ktorých navštívil najmä odľahlé oblasti sveta s prevažne malým počtom kresťanských spoločenstiev. Jeho zahraničná cesta na záver 52. eucharistického kongresu do Budapešti a vyše trojdňová oficiálna návšteva Slovenskej republiky bude jeho 34. apoštolskou cestou mimo Ríma a Talianska. Svätému Otcovi za tento prejav konkrétnej lásky a pozornosti k Slovensku úprimne ďakujeme. Osobitne mu ďakujeme my gréckokatolíci, ktorých vernosť rímskemu pápežovi stála v nedávnej minulosti nemalé obete.

Do ďalšej služby najvyššieho veľkňaza Katolíckej cirkvi vyprosujeme Svätému Otcovi Františkovi mnoho šťastných rokov.

spracoval otec Michal Hospodár

Pápež František na Slovensku

S Máriou a Jozefom
na ceste za Ježišom
12. – 15. septembra 2021

LOGO A MOTTO NÁVŠTEVY SVÄTÉHO OTCA NA SLOVENSKU

Spolu s programom apoštolskej cesty Svätého Otca v Budapešti a na Slovensku (12. – 15. septembra 2021) zverejnilo Tlačové stredisko Svätej stolice aj motto a logo návštevy Slovenska.

Logo znázorňuje tému návštevy *S Máriou a Jozefom na ceste za Ježišom*. V jeho spodnej časti je vyobrazená cesta, ktorá smeruje ku krížu. Okolo nej srdce, ktoré vyjadruje lásku svätého Jozefa a Panny Márie, patrónky Slovenska, k Pánu Ježišovi. Sedem hviezd pripomína meno, ktorým ľudia tradične nazývajú Pannu Máriu: Sedembolestná. Jednotlivé súčasti loga majú bielu, modrú a červenú farbu slovenskej vlajky, ako aj bielu a žltú farbu vatikánskej vlajky.

Motto: *S Máriou a Jozefom na ceste za Ježišom*

Panna Mária, Božia Matka, milovala Ježiša Krista celým svojím srdcom a vždy pri ňom stála, aj v nebezpečenstve a v utrpení. Slovenskí veriaci si hlboko uctievať bolesnú Matku a oddávajú sa k nej modlia.

Pápež František v apoštolskom liste *Patris corde* upriamil pozornosť na otcovské srdce svätého Jozefa, ktorého príklad nás pozýva obracať sa k Ježišovi a hľadať ho v každodennom živote. Svätá rodina nás povzbudzuje kráčať po ceste za Ježišom.

Motto vyjadruje pranie, aby návšteva pápeža Františka na Slovensku posilnila našu vieru a oživila túžbu napredovať po stopách Pána Ježiša, ktorý „neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život“ (Mt 20, 28).

TK KBS

ÚLOHA PÁPEŽA V CIRKVI

Pravdivá, Kristom založená Cirkev, ktorú Kristus ustanovil s tým účelom, aby šírila jeho učenie a fungovala ako ním vedený organizmus (porov. 1 Kor 12, 12 – 13.27; Kol 1, 18), musí byť nevyhnutne vyzbrojená nejakým prvkom, ktorý garantuje neporušenosť Kristovej náuky vo všetkých dobách, a tak môže veriacich viesť správnu cestou do Božieho kráľovstva. Týmto garantom je Kristom ustanovený pápež, rímsky biskup.

Pápež má v Cirkvi nezastupiteľnú úlohu pást, riadiť a spravovať všeobecnú Cirkev, na čo dostal od Boha plnú moc, a jeho úlohou je aj byť učiteľom všetkých kresťanov, ako to výslovne učí Florentský koncil.

Ak hľadáme presnú identitu Kristom založenej Cirkvi, oficiálne vieroučné dokumenty sa vyjadrujú v tom zmysle, že Kristus založil jedinú Cirkev a celú ju zveril do správy Petrovi a jeho nástupcom, pričom táto Cirkev nesie označenie Katolícka.

Náuka o primáte rímskeho biskupa je najpresnejšie zhrnutá v učení Prvého vatikánskeho koncilu. Tento koncil učí a vysvetľuje, že svätý apoštol Peter bol Ježišom Kristom ustanovený za knieža všetkých apoštolov a za viditeľnú hlavu celej Cirkvi na zemi, a tento primát a právomoc nad celou Cirkvou prijal od Krista bezprostredne. Nejde len o akýsi čestný primát, ale o pravú jurisdikciu. Čestný primát bez právomoci by bol pre vedenie Cirkvi neúčinný, a tak zbytočný.

Koncil ďalej vysvetľuje, že Petrov primát prechádza na jeho nástupcov, rímskych biskupov. Takto je to z ustanovenia samotného Ježiša Krista, že svätý Peter má trvalých nástupcov v primáte nad celou Cirkvou a rímsky veľkňaz je v tomto primáte nástupcom svätého Petra.

Bez toho, aby mal apoštol Peter nástupcov, na ktorých prechádza jeho moc, Petrov primát by mal význam len v apoštolskej Cirkvi. Boh zjavne nemal na mysli založiť Cirkev, ktorá by bola bezchybnou sprostredkovateľkou spásy len počas

Petrovho života. Chce totiž, aby všetci ľudia boli spasení, a aby poznali pravdu (porov. 1 Tim 2, 3 – 4). Dôležitým momentom pri tom, ako Kristus sľubuje Petrovi, že na ňom postaví Cirkev, je uistenie, že pekelné brány, teda útoky bludov, takto postavenú Cirkev nepremôžu (porov. Mt 16, 18). Ak by Petrov primát netrval aj po jeho smrti, Cirkvi by chýbala skala, ktorá je podľa Kristových slov jej základom, vďaka ktorému odoláva útokom bludárov.

Koncil pokračuje v objasňovaní primátu pápeža tvrdením, že rímsky veľkňaz vlastní plnú a najvyššiu moc jurisdikcie v celej Cirkvi, a to nielen vo veciach, ktoré sa týkajú viery a mravov, ale aj tých, ktoré sa týkajú disciplíny a riadenia Cirkvi rozprásenej po celom svete, a táto jeho moc je riadna a bezprostredná tak nad všetkými jednotlivými cirkvami, ako aj nad všetkými jednotlivými pastiermi a veriacimi.

Poslušnosť predstavenému v rámci jeho kompetencií neoddeliteľne súvisí so spásou človeka. Ako sme už spomínali, apoštol Pavol vysvetľuje, že Boh si praje, aby kresťania poslúchali svojich predstavených, lebo v ich nariadeniach, v prípade, že nie sú v rozpore s Kristom hlásanou morálkou, sa zjavuje pre konkrétneho človeka v konkrétnej životnej situácii Božia vôľa. K rastu v morálnej dokonalosti nevyhnutne patrí poslušnosť, teda lámanie svojej vôle a ustupovanie od svojich vlastných plánov. Keď kresťan rastie v schopnosti podriaďovať sa a učí sa upúšťať zo svojej vôle aj vtedy, keď on sám má dojem, že konanie podľa jeho predstáv by bolo výhodnejšie, učí sa žiť v Božom kráľovstve, kde mu bude navždy a v každom okamihu vládnuť Boh bez najmenej možnosti vzoprieť sa jeho vôli.

Dôležité je uvedomiť si, že svet sa dostal do stavu hriešnosti vinou neposlušnosti Adama, ktorý bol taktiež presvedčený o tom, že ak zje zo zakázaného ovocia, bude to preňho výhodnejšie, ako sa podriadiť nariadeniu Boha (porov. Gn 3, 4 – 6). Aj keď sa Adam chcel po tomto skutku vrátiť do raja, nebol schopný dosiahnuť práve tú dokonalú poslušnosť Božej vôli, ktorá je nevyhnutná na život pod jeho vládou v Božom kráľovstve (porov. DS 239). Preto účasť na Kristovom živote nám dáva schopnosť vzdávať sa svojej vôle a rásť v tejto poslušnosti až k úplnej dokonalosti, a to nielen v poslušnosti všeobecným morálnym princípom, ale v poslušnosti voči Bohu v každom okamihu nášho života, keď je nám zjavovaná jeho vôľa prostredníctvom našich predstavených. Práve vo vzťahu k svojim predstaveným môžeme stále spoznávať, nakoľko sme závislí od svojej vôle a nakoľko

naša schopnosť poslúchať Boha vzrastá. Spásna Božia vôľa si však vyžaduje, aby každý mal svojho predstaveného, pred ktorým by mohol zlomiť svoju vôľu, a tak aj naši predstavení majú svojich predstavených. Táto hierarchia siaha až k najvyššiemu predstavenému Cirkvi, ktorým je podľa spomínanej definície Prvého vatikánskeho koncilu rímsky veľkňaz. Ten podlieha priamo samotnému Bohu a ním zjavenému učeniu, ktoré verne odrážajú dogmy potvrdené rímskymi veľkňazmi.

Prvý vatikánsky koncil svoje učenie o primáte rímskeho biskupa zakončuje vysvetlením, v ktorých oblastiach a za akých okolností je pápež vo svojom učení neomylný. Takéto oblasti spadajúce do kompetencie pápežského učenia sú len dve. Ide o učenie o viere, teda čomu máme veriť, aby sme boli spasení, a učenie o mravoch, teda ako má vyzeráť morálne konanie, ktoré človeka smeruje k večnej blaženosti v nebi. Ide o oblasti, ktoré tvoria Kristom zjavené pravdy, teda poklad viery. Pápež dostal kompetenciu vykladať vierouku a mravouku bez omylu preto, lebo tým vlastne rozoznáva, čo Kristus učil, teda čo tvorí Kristovu spásnu náuku. Vďaka tomuto neomylnému rozoznaniu pravej Kristovej náuky tak pápež môže spĺňať svoje poslanie, ktorým ho Boh poveril, a to je odovzdávať ostatným kresťanom neporušené Kristovo evanjelium. Koncil však upozorňuje, že pápež nehovorí neomylné vždy, keď hovorí o viere alebo morálke. Aby jeho výroky mohli byť s istotou neomylné, nutne musí zo svojej najvyššej pozície, teda v úlohe pastiera a učiteľa všetkých kresťanov, so svojou najvyššou apoštolskou autoritou definovať učenie o viere alebo mravoch, ktorého sa má pridržovať celá Cirkev. Nejde teda o akékoľvek výroky, ale o definície vyrieknuté s úmyslom použiť najvyššiu autoritu nad celou Cirkvou.

Možno teda uzavrieť, že je veľmi dôležité, aby pápež, ktorý je od Boha obdarený mimoriadnymi charizmami pre dobro Cirkvi, vo svojom úrade náležite plnil svoje povolanie i povinnosť byť pevnou skalou, na ktorej môže stáť Cirkev tak pevne (porov. Mt 16, 18), že jednotlivými kresťanmi nebude môcť sem-tam zmieťať hocijaký vietor klamlivého ľudského učenia, ktorý podvodne strháva do bludu (porov. Ef 4, 14). Čistota a neporušenosť Kristovho učenia je totiž nevyhnutná na to, aby mohol byť kresťan bezpečne sprevádzaný na ceste k spásu.

spracoval otec Štefan Paločko

LITURGICKÁ PROSBA DO SUHUBEJ EKTÉNIE A JEJ VYSVETLENIE

Súčasťou duchovnej prípravy na návštevu Svätého Otca je liturgická prosba v suhubej ekténii, určená pre celú Gréckokatolícku cirkev na Slovensku. Tá sa prednáša na všetkých svätých liturgiách od nedele 25. júla 2021. Je k dispozícii aj v cirkevnoslovanskom, rusínskom a maďarskom jazyku.

Slovenský text: Pane Ježišu Kriste, Bože náš, ty si poveril apoštola Petra, aby posilňoval bratov a sestry vo viere. Otvor naše srdcia pre slová jeho nástupcu pápeža Františka a pomôž nám aj v dnešnej dobe vydať svedectvo vernosti, lásky a jednoty s tebou i so Svätým Otcom. Prosíme ťa, vypočuj nás a zmiluj sa.

Cirkevnoslovanský text: Hóspodi Isuse Christe, Bože náš, poveliňuje apóstolu tvojemu Petru dávyj vo jéže bratov i sestry vo víri utverždáti: otverzí sérdca náša slovesém Francíska, pápy rímskaho vnémľuščyja, pómošč tvoju podavája nám i vo vrémja sije svídítelstvovati virojátije, ľubov i sojedinénije s tobóju, tákožde i so svjatíjšym vselénsky m archijeréjem, mólimtisja uslyši i pomíluj.

Rusínsky text: Hospodi Isuse Christe, Bože náš, ty jes poviriv sv. apostola Petra, žeby pidkriplav braťiv i sestry vo viri. Otvor našy serdcja pro slova johu naslednika papu Františka a pomôž nam i v dnešnij dobi vydati svidoctvo virnosti, ľubvi i zjednaňa s Tobov i zo svjatym otcjom, prosime ťa vysluchaj nas i rozmiluj sja nad nami.

Maďarský text: Urunk, Jézus Krisztus, Istenünk, te megbízta Péter apostolt, hogy testvéreit megerősítse a hitben. Nyisd meg szívünket utóda, Ferenc pápa szavainak befogadására és segíts meg minket, hogy a mai korban is tanúságot teheszünk a hozzád és a Szent atyához való hűségünkről, szeretetünkről és segítségünkről, kérünk téged hallgass meg minket és könyörülj!

VYSVETLENIE OBSAHU PROSBY

Zdôraznenie posilňovania vo viere zo strany Svätého Otca je v dnešnej dobe zvlášť aktuálne. Po pastierskom liste v nedeľu sa napríklad skupinka veriacich v jednej farnosti na Slovensku rozprávala, či vôbec potrebujeme posilňovanie viery práve od pápeža. Preto sa prosba začína tým, že to sám Kristus poslal Petra posilňovať vo viere. Hoci biblické „bratov“ zahŕňa aj sestry, v prosbe, ktorá nemusí byť doslovným citátom Písma, sa zdá vhodné vyjadriť to spojením „bratov a sestry“.

Naša Gréckokatolícka cirkev už vydala svedectvo vernosti, lásky a jednoty so Svätým Otcom v čase prenasledovania. O to isté prosíme aj v tejto prosbe. Je dôležité vyjadriť, že jednota s pápežom je vlastne jednotou s Kristom.

MODLITBA ZA CESTU SVÄTÉHO OTCA NA SLOVENSKO A NA JEHO ÚMYSLY

MODLITBA ZA CESTU SVÄTÉHO OTCA NA SLOVENSKO

Dobrotivý Bože, ty si nám dal Pannu Máriu a svätého Jozefa, aby nás viedli na ceste za Ježišom.

Prosíme ťa na ich príhovor za Svätého Otca Františka a za nás všetkých, aby sme boli otvorení pôsobeniu tvojho Svätého Ducha. Aby nás počas svojej návštevy na Slovensku pápež ako nástupca apoštola Petra posilnil vo viere, predovšetkým v to, že Ježiš Kristus je náš Spasiteľ a Vykupiteľ a že on, náš Pán, je pre každého cestou, pravdou a životom, teraz i vždycky, i na veky vekov. Amen.

MODLITBY NA ÚMYSLY SVÄTÉHO OTCA

Pane a Spasiteľu náš, vo svojej добрote a starostlivosti o svätú Cirkev si ustanovil rímskeho pápeža, Petrovho nástupcu, aby ju v tvojom mene spravoval a viedol. Chráň a posilňuj ho v jeho zodpovednej práci. Osveďuj ho svojím Svätým Duchom, aby si vždy viedol múdro a statočne na tvoju česť a úžitok svätej Cirkvi. Odmeň ho viditeľnými úspechmi i vnútornou radosťou a vo svojom kráľovstve mu priprav korunu večnej slávy. Amen.

(prevzaté z modlitebníka a spevníka gréckokatolíka *Pane, zmiluj sa*)

Všemohúci Bože, svojho služobníka pápeža Františka si vyvolil za nástupcu svätého Petra, aby viedol tvoj ľud; láskavo vypočuj naše prosby, nech ako Kristov nástupca na zemi utvrdzuje svojich bratov a nech je s ním Cirkev spojená zväzkom jednoty, lásky a pokoja, aby tak všetci ľudia našli pravdu a večný život v tebe, večnom pastierovi duší. Amen.

Všemohúci Bože, vo svojej prozreteľnosti postavil si na čelo apoštolov svätého Petra a na ňom si vybudoval svoju Cirkev. Ochraňuj nášho pápeža Františka, ktorého si ustanovil za Petrovho nástupcu, a daj, aby bol tvojmu ľudu viditeľným základom a zdrojom jednoty vo viere a vzájomnej láske. Amen.

Bože, večný pastier veriacich, ty hojnosťou darov sprevádzaš svoju Cirkev a láskou v nej vládneš. Prosíme ťa, daj svojmu služobníkovi Františkovi, ktorého si postavil na čelo svojho ľudu, aby v stáde ako pastier zastupoval Krista, aby bol verným učiteľom náuky, kňazom posvätného kultu a dobrým pastierom.

(prevzaté zo stránky www.modlitba.sk)

MYŠLIENKY SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA K LITURGICKÝM ČÍTANIAM

Tieto myšlienky vzdialenej prípravy sú predovšetkým podnetmi na homílie kňazov počas štyridsaťdňovej duchovnej prípravy, ale aj na osobné rozjímanie veriacich od 6. do 14. augusta 2021. Po tomto dátume budú tieto myšlienky pokračovať na oficiálnej stránke k návšteve pápeža Františka na Slovensku www.navstevapapeza.sk.

6. august

Premenenie Pána

2 Pt 1, 10 – 19; Mt 17, 1 – 9

Výstup učeníkov na vrch Tábor nás privádza zamyslieť sa nad dôležitosťou odpútania sa od svetských záležitostí, aby sme sa mohli vydať na cestu hore a kontemplovať Ježiša. Ide o to, aby sme sa v stíšení pripravili na pozorné načúvanie Kristovi, milovanému Synovi Otca, a tým opätovne vyhľadávali okamihy na modlitbu, ktoré umožňujú pokorné a radostné prijatie Božieho slova. (*Anjel Pána* 6. augusta 2017)

7. august

Svätý prepodobný mučeník Domécius

1 Kor 1, 3 – 9; Mt 19, 3 – 12 (radové)

Naša vernosť nie je iné než odpoveď na Božiu vernosť. Boh, ktorý je verný svojmu slovu, ktorý je verný svojmu prísľubu, ktorý kráča so svojím ľudom ďalej plniac prísľub, nablízku svojmu ľudu. (homília z 15. apríla 2020)

8. august

11. nedeľa po Päťdesiatnici; Svätý Emilián Vyznávač

1 Kor 9, 2b –12; Mt 18, 23 – 35

Podobenstvo, ktoré Ježiš rozpráva, je veľmi jasné: odpúšťať. Nech nás Pán naučí tejto múdrosti odpustenia, ktoré nie je ľahké. A urobme jednu vec: keď sa pôjdeme vyspovedať, prijať sviatosť zmierenia, položme si najprv otázku: „Odpúšťam ja sám?“ Ak cítíme, že neodpúšťame, netvárame sa, že ideme prosiť o odpustenie, pretože nám nebude odpustené. Prosiť o odpustenie znamená odpustiť. A odpustenie je podmienkou vstupu do neba. (homília zo 17. marca 2020)

9. august

Svätý apoštol Matej

2 Kor 5, 10 – 15; Mk 1, 9 – 15 (radové); Sk 1, 12 – 17. 21 – 26; Lk 9, 1 – 6 (apoštolovi)

A prostredníctvom lósov Pán určuje Mateja, ktorý je prijatý medzi Dvanástich. Takto sa rekonštruuje zbor Dvanástich, znak jednoty spoločenstva, a jednota víťazí nad rozdeleniami, nad izoláciou, nad mentalitou, ktorá absolutizuje súkromný priestor; je to znamenie toho, že jednota spoločenstva je prvým svedectvom, ktoré apoštoli vydávajú. Ježiš povedal: „Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.“ (Jn 13, 35) (katechéza z 12. júna 2019)

10. august

Svätý mučeník a archidiakon Vavrinec

2 Kor 5, 15 – 21; Mk 1, 16 – 22

Povolanie je pozvaním, aby sme neostali stáť na brehu so sieťami v rukách, ale aby sme nasledovali Ježiša na ceste, ktorú zamýšľal pre nás, pre naše šťastie a pre dobro ľudí okolo nás. Myslím predovšetkým na povolanie ku kresťanskému životu, ktoré všetci prijímame v krste a ktoré nám pripomína, že náš život nie je

ovocím náhody, ale darom: smieme byť Pánovými milovanými deťmi, zhromaždenými vo veľkej rodine Cirkvi. (posolstvo k Svetovému dňu modlitieb za duchovné povolania 12. mája 2019)

11. august

Svätý mučeník Euplos

2 Kor 6, 11 – 16b; Mk 1, 23 – 28

Nová náuka vyučovaná s autoritou pochádzajúcou od Ježiša je tým, čo Cirkev prináša svetu, spolu s účinnými znakmi jeho prítomnosti: učenie majúce moc a oslobodzujúca činnosť Božieho Syna sa stávajú slovami spásy a gestami lásky misionárskej Cirkvi. Vždy si pamätajte, že evanjelium má moc zmeniť život. (*Anjel Pána* 1. februára 2015)

12. august

Svätí mučeníci Fótios a Anikét

2 Kor 7, 1b – 10a; Mk 1, 29 – 35

Ježiš, ktorý prišiel na zem ohlasovať a uskutočniť spásu celého človeka a všetkých ľudí, prejavuje osobitnú náklonnosť tým, ktorí sú zranení na tele a na duchu: chudobným, hriešnikom, posadnutým, chorým, vytisnutým na okraj. Takto sa zjavuje ako lekár duše aj tela, ako dobrý Samaritán. Je pravým Spasiteľom. Ježiš zachraňuje, Ježiš lieči, Ježiš uzdravuje. (*Anjel Pána* 8. februára 2015)

13. august

Prepodobný otec Maxim Vyznávač

2 Kor 7, 10 – 16; Mk 2, 18 – 22

Ak chceš vedieť, aký je kresťanský štýl, aby si neupadol do tohto štýlu obžalovania, štýlu svetáctva a štýlu sebeckta, čítaj blahoslavenstvá. Toto je náš štýl, blahoslavenstvá sú tie nové mechy, sú cestou k cieľu. (homília z 21. januára 2019)

14. august

Prenesenie úctyhodných ostatkov prepodobného otca Teodóza, pečerského igumena

1 Kor 1, 26 – 29; Mt 20, 29 – 34

Zjavenie Božej lásky k nám sa zdá ako bláznovstvo. Pri každom pohľade na kríž sa stretáme s touto láskou. Kríž je skutočne veľkolepou knihou Božej lásky. (Twitter 14. septembra 2020)

spracoval otec Marek Baran

KATECHÉZY K LITURGICKÝM ČÍTANIAM

Na každý deň od 1. do 12. septembra 2021 vám ponúkame jednu katechézu, ktorú si môžete prečítať a porozjímať nad ňou buď osobne, alebo v rodine, či spoločne v chráme (nie však namiesto homílie). Pred katechézou je vhodné prečítať aj Božie slovo z apoštola a evanjelia (podľa uvedených súradníc).

1. september

Začiatok cirkevného roka, Prepodobný Simeon Stĺpnik

Kol 3,12 – 16, zač. 258; Mt 11,27 – 30, zač. 43 (prepodobnému)

Milí priatelia, každý z nás prišiel na tento svet a raz z neho odíde. Život je cesta k večnosti. A na tejto ceste sa každý z nás dostal do situácie, keď potreboval pomoc, radu alebo len potreboval vypočuť či zložiť niekomu na plecيا svoju starosť.

Ako krásne lahodia nám, ktorí sa v takejto situácii nachádzame, slová Pána Ježiša: Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním (Mt 11, 28).

12. až 15. septembra tohto roka privítame na Slovensku pápeža Františka. Načo príde medzi nás? Aj preto, aby nám ukázal, kde máme hľadať posilu vo svojich námahách či starostiach. Príde nám povedať, ako to robí on. Jeho úlohou, ktorú mu zveril Ježiš Kristus, je posilňovať bratov vo viere (porovnaj Lukáš 22, 32). Tak nám to napísali aj naši otcovia biskupi vo svojom pastierskom liste, napísanom pri príležitosti pápežovej návštevy.

V ich liste sa ďalej píše: „Toto posilnenie a prehĺbenie vo viere veľmi potrebujeme. Nezostaňme na povrchu. Využime v nasledujúcich mesiacoch čas na to, aby sme otvorili svoje srdcia i mysle. Zoberme do rúk Sväté písmo. Čítajme a počúvajme o Ježišovi. Vyhľadajme si aj spisy pápeža Františka, ktoré máme na dosah

ruky preložené do našej reči. Spoznajme z nich lepšie toho, ktorý k nám príde. Má nám mnoho čo povedať. Pokúsme sa však pripraviť, aby sme jeho posolstvu lepšie porozumeli a z jeho návštevy mohli aj viacej načerpať.“

Skúsme to teda spolu. V nedeľu 25. júla 2021 sme z podnetu pápeža Františka slávili Prvý svetový deň starých rodičov a seniorov, ktorého heslom sú slová Pána Ježiša: „Ja som s tebou po všetky dni“ (porov. Mt 28, 20). V tomto posolstve okrem iného píše, že sa máme všetci aktívne zúčastňovať na ozdravení zranených ľudí okolo seba. Môžeme však dať len to, čo máme. Poďme teda k Ježišovi, opríme si hlavu, naplnenú rôznymi ťažkosťami, o jeho rameno a učme to robiť aj tých okolo nás, ktorí sa podobne namáhajú a sú preťažení.

Svätý Otec tam spomína aj piliere, ktoré nám v tom môžu pomôcť: sny, spomienky a modlitba. Snívajme o spravodlivosti, o pokoji, o solidarite a odovzdávajme to ďalej okolo seba. Spomínajme na všetko, čo sme prežili, lebo spomienky nám môžu pomôcť vybudovať ľudskejší a pohostinnejší svet. No bez spomienok nemožno vybudovať nič. Modlime sa. Blahoslavený Charles de Foucauld žil ako pustovník v Alžírsku, kde sa predovšetkým modlil a každému, aj tomu najúbohejšiemu, sa chcel stať bratom.

Mňa osobne oslovili aj ďalšie slová, ktoré pápež v tomto posolstve adresoval nám všetkým. Spomína Nikodéma, ktorý v noci prišiel k Ježišovi a opýtal sa ho: „Ako sa môže človek narodiť, keď je už starý?“ (Jn 3, 4). A Pán Ježiš mu odpovedá, že sa to môže stať, keď otvorí svoje srdce pôsobeniu Ducha Svätého, ktorý veje, kam chce. Duch Svätý je slobodný, veje všade a robí, čo chce.

Toto, milovaní, vyprosujem sebe a každému z vás: otvorme svoje srdce pôsobeniu Svätého Ducha. Tak sa naplnia slová apoštola Pavla: „... vo vašich srdciach nech vládne Kristov pokoj“ (Kol 3, 15). Pokoj potrebujem ja, potrebujú ho ľudia okolo a potrebuje ho celé Slovensko.

otec Milan Mojžiš

2. september

Mučeník Mamant

Gal 3, 23 – 4, 5, zač. 208; Mk 6, 30 – 45, zač. 25

Dajte ľuďom chlieb a hry a budú vás milovať, povedal rímsky cisár Gaius Julius Caesar. Slovné spojenie *panem et circenses* charakterizovalo prístup cisárov v čase úpadku Rímskej ríše. Plné brucho a zážitky mali zabezpečiť spokojnosť ľudí, aby neohrozovali vládu cisárov. Rímska ríša zanikla, no v tomto svete tento výrok platí dodnes, na uspokojenie svojho ja.

Ježiš pri pokúšaní diablom na púšti odpovedal: „Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.“ Dal najavo, že zábezpeka života človeka nespočíva v naplnení telesných potrieb. Aj my máme toto pokušenie uspokojiť na prvom mieste svoje potreby, lebo s prázdny brucho sa ťažko počúva. Je však pravda, že keď sme nasýtení, máme dojem, že nám už nič nechýba, že si vystačíme sami.

V dnešnom evanjeliu Ježiš videl na pustom mieste veľký zástup, bolo mu ho ľúto, lebo boli ako ovce bez pastiera, a prvé, čo urobil, bolo, že ich učil mnohým veciam a hovoril im o Božom kráľovstve (Lk 9, 11). Ako píše sv. Pavol: Boh sa rozhodol spasiť tých, ktorí veria, posolstvom spásy, ktoré sa iným zdá bláznovstvom (1 Kor 1, 21), aby sme oslobodení spod zákona hriechu boli všetci jedno v Kristovi Ježišovi.

Pápež František spomína: „Raz mi jeden kňaz položil otázku: ‚Povedzte mi, čo je opakom ja?‘ Naivne som padol do pasce a odpovedal som: ‚Opakom ja je ty. ‚Nie, otče, toto je zárodkom vojny. Protikladom k ja je my. Ak poviem, že protikladom si ty, začínam vojnu. Ak však poviem, že protikladom k egoizmu je my, vytváram mier, vytváram komunitu, ponesiem ďalej sny priateľstva, pokoja.“ (pápež František 11. augusta 2018 na stretnutí s mladými *Sme tu*)

Aj učeníci chceli ostať sami, aby mohli zjesť to, čo si priniesli, no Ježiš ich poveril inou úlohou „dať im jesť“. Vidiac veľkú masu ľudu vedeli, že je to nemožné, a preto im rozkázal usadiť ich po skupinách, „aby sa medzi vami dialo všetko po poriadku“ (porov. 1 Kor 14, 40) a aby nedošlo k zmätkom a ošiaľu, aký môže vzniknúť, keď je niečo zadarmo. Zástup je v Písme zväčša negatívnym javom, pre-

tože je anonymný a individualistický, jedinec sa v ňom ľahko stratí alebo ukryje, ale v menšej skupine ľahšie spoznáme tých druhých a naopak. Cirkev odovzdáva vieru v malých spoločenstvách, aby tak Kristus vytváral lásku a jednotu uprostred bratov, poznajúc svoje slabosti a prijímajúc jeden druhého, ako aj Kristus prijal nás, „kde každodenný chlieb od Otca nie je môj, ale náš, ktorý spoločne prijímame, delíme sa oň a nekradneme si ho navzájom“ (pápež František, 19. marca 2019).

Ježiš vzal chleby do rúk, pozdvihol oči, vzdával vďaky a dával učeníkom, a tí zástupom i všetci sa nasýtili. Tento spôsob stolovania je obrazom slávenia Paschy, náznakom Eucharistie, kde Kristus dáva svoje telo ako chlieb života na odpustenie hriechov. Päť chlebov symbolizuje päť kníh Mojžišovho zákona, ktorý ako jediný vyplnil v láske a poslušnosti voči Otcovi ten zákon, ktorý sme my prestúpili, a preto toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou (1 Kor 5, 21).

A dve ryby? Zobrazujú žalmy a prorokov, ktorí podávajú potravu prisľúbenia vtelenia Pána spolu s novou milosťou. Ony dve sú ako dvojnásobná dávka manny na púšti, ktorá bola pripravená na deň odpočinku, deň Pána, aby sme v Kristovi mohli vojsť do vzťahu s Bohom, ktorý zlomil moc smrti vo vzkriesení svojho Syna, a mať večný život, kde už neexistuje smrť v tom zmysle, že by nás pohltila do ničoty, do nezmyselnosti života, lebo Božia láska dáva zmysel tomu, kým sme a čo robíme. A preto, či jeme, či pijeme, či kráčame, či sedíme, plodíme, vychovávame, či čokoľvek tvoríme, bez Božieho sýtenia Kristovou láskou to všetko je iba náš zhon za sebarealizáciou, uspokojením a zaháňaním strachu zo smrti, ku ktorej všetci smerujeme. A preto Kristus povie: „Kto bude jesť moje telo a piť moju krv, bude žiť zo mňa, ako ja žijem zo svojho Otca. Aby ste podľa slov sv. Pavla všetko robili na budovanie Cirkvi a na Božiu slávu.“

Zvyšné odrobiny sú pre dvanásť kmeňov Izraela i sedem pohanských národov. Preto aj pápež František povzbudzuje, aby Cirkev vyšla spomedzi múrov chrámov a išla k strateným a odídeným. Čo im môžeme ponúknuť? Kresťanský život stojí na tejto trojnožke: slovo, liturgia, spoločenstvo, kde formovaní vzrastajú spoločne vo viere. Jedine vtedy môže Cirkev vydávať znaky lásky a jednoty, ktoré povolávajú k viere tých, ktorí ju nemajú.

Ježiš nerobí lacný zážitok a prvoplánové naplnenie brucha, on ako Boh dáva na púšti skúsenosť starostlivosti lásky, o ktorú sa môžeme oprieť, aby sme ako Božie deti rozdali chleby a ryby Písma zástupom. Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať (Jn 13, 35 – 36).

otec Richard Harvilko

3. september

Hieromučeník Antim

Gal 4, 8 – 21, zač. 210; Mk 6, 45 – 53, zač. 26

Jednoduchý život

Ježiš mnohokrát hovoril v podobenstvách. Vedel prečo. Ľudia si oveľa lepšie pamätajú prirovnania alebo príbehy, ktoré im pomáhajú pochopiť náročné duchovné pravdy. Jedným si pomôžem. Majster rezbár nájde v lese alebo na pile kus neotesaného dreva. Má mnohé poškodenia, možno ho preniká hniloba. Začne ho zo všetkých strán obrusovať. Ide stále viac do hĺbky, aby sa stratili všetky výstupky a priehlbiny. Ak si nevie poradiť, použije sústruh. Nakoniec sa mu podarí vyčariť nádhernú hladkú guľu, ktorá už ničím nepripomína predchádzajúce nevzhľadné drevo. Tak nejako si predstavujem svoj život. Dávam ho do Božích rúk ako nevzhľadný kus a on ho otáča z každej strany a primerane (niekedy aj cez bolesť) obrusuje od všetkých nepotrebných nánosov, priehlbín, povrchných a gýčovitých „ozdôb“, ktoré prekrývajú krásu skrytú v hĺbke. Až na konci vznikne niečo dokonalé a úplne jednoduché. Ako guľa.

K takejto jednoduchosti života volá pri rozličných príležitostiach, stretnutiach aj v dokumentoch Svätý Otec František. Hovorí o radikálnosti, priamočiarosti a jednoduchosti vo vzťahu k ľuďom i k prírode. O ekológii života, ktorá vychádza z pokory, úcty a láskavosti ku všetkému a všetkým – k jedlu, oblečeniu, k vtákom, k deťom i starcom, k cudzincom, utečencom... O spájaní sa cez neviditeľné – odpustenie, zmierenie, vďačnosť, láskavosť – a delení sa s tým, čo viditeľné je – so všetkým, čo vlastníme.

Pomenúva všetky deštruktívne nešváry ľudského spoločenstva, od konzumného spôsobu života až k zotročovaniu ľudí. Svojimi postojmi sa tak stáva ostrým dlátom v rukách Najvyššieho, aby ukazoval a osekával zbytočné, obťažujúce, nevzhľadné a nebezpečné výčnelky na živote jednotlivcov, rôznych záujmových skupín a celých národov. Týchto dôležitých vecí sa dotýka aj v encyklike *Fratelli tutti* (*Všetci bratia*), ktorú začína tými istými slovami, akými sa sv. František z Assisi obracal na „všetkých bratov a sestry, keď im predkladal formu života s chuťou evanjelia“ (*Fratelli tutti* 1).

Prichádza ako Boží nástroj aj medzi nás. Bude hovoriť do našich životov a spolu s ním jeho patrón svätý František z Assisi, ktorý sa vzdal všetkých ozdôb – otcovho majetku, šiat, domova, manželstva, dokonca aj daru kňazstva. Podobne ako Jób si uvedomil, že nahý prišiel na svet a nahý sa vráti (porov. Jób 1, 21). V Majstrových rukách vstúpil do úplnej jednoduchosti života, ktorá ho napokon priviedla k nezvyčajnému zjednoteniu sa so Spasiteľom cez bolesť stigiem. Možno aj vás prekvapí, že sa to udialo na vrchu La Verna práve 14. septembra 1224, na sviatok Povýšenia sv. Kríža.

Drahomíra Kolesárová

4. september

Hieromučeník Babylas

1 Kor 4, 17 – 5,5, zač. 132; Mt 24, 1 – 13, zač. 97

Súčasnosť môžeme pokojne nazvať dobou moderných technológií, mediálnou dobou, dobou informačného hurikánu, dobou informačnou i dezinformačnou. A ešte mnoho ďalších prívlastkov by sme vedeli pripísať svetu, ktorý momentálne žijeme. Spleť informácií, ktoré naše oči a uši zasahujú, je veľmi rôznorodá, čo sa týka oblastí záujmu, ale aj čo sa týka pravdivosti a hodnoty. Človek je zasahovaný mnohými posolstvami, ktoré sa snažia v tejto neistej dobe poskytnúť istotu, ukotvenie, novú skúsenosť, zážitok, relax... Využíva sa pritom skrytá túžba alebo hlad každého človeka po hľadaní niečoho nového. Žijeme v informačnej spoločnosti, ktorá nás neustále presycuje údajmi, a to takým spôsobom, akoby všetky boli na rovnakej úrovni, až napokon nás privádza k hroznej povrchnosti pri po-

sudzovaní ich hodnoty. V dôsledku toho treba kriticky myslieť a vydať sa na cestu dozrievania v hodnotách. Médiá a technológie sú nastavené prioritne konzumne, snažia sa poskytnúť to, čo sa má človeku páčiť, čo je *trendy*, čo je *cool*, jednoducho to, čo treba predať. Pápež František však v poslanstve k Svetovému dňu spoločenských komunikačných prostriedkov na rok 2021 tvrdí: „Všetci sme zodpovední za komunikáciu, ktorú vedieme, za informácie, ktoré šírimo, za kontrolu, ktorú spoločne môžeme uplatňovať odhaľovaním falošných správ. Všetci sme pozvaní k tomu, aby sme sa stali svedkami pravdy: aby sme išli, videli a podelili sa.“

Každému z nás je však naporúdzi ešte jedno „špeciálne médium“, ktorým k nám hovorí Boh každý deň. Je to Božie slovo, Biblia, ktorá nám každý deň ponúka posolstvá s pevnou a nemennou hodnotou pravdy i dobra. Treba toto médium každý deň „zapnúť“ a nechať ho hovoriť do našich srdc. V ňom môžeme s istotou a bezpečne hľadať. Pretože hľadanie, objavovanie je pre človeka prospešné, ba priam nevyhnutné. Bez toho sme iba prázdnyimi nádobami, ktoré čakajú na to, kedy ich použijú a potom odhodia. My sme však viac ako len prázdne nádoby, my sme nádoby, ktoré sa neustále naplňajú a vyprázdňujú. Hľadáme Boha každý deň! On sa neskrýva tým, ktorí ho hľadajú s úprimným srdcom, aj keď to robia len neisto, nepresne a nedokonalo. Nedajme sa zviazať falošnými mesiašmi v podobe mediálnych „liečiteľov“. Nenechajme svoje srdcia zhorknúť tým, čo vidíme diať sa vôkol nás. Nedovoľme si otráviť životy liberalizmom a povrchným videním zmyslu života v pôžitkárstve. Ostaňme verní Bohu, jeho slovu, hľadáme ho a nechajme sa ním nájsť, aby sme sa mohli s ním stretávať a nachádzať zmysel života i všetkého, čo je v našich očiach neriešiteľné. On má riešenie na každý náš problém. Preto je dôležitou výzvou ukázať, že riešenie nikdy nespočíva v úteku od osobného a angažovaného vzťahu s Bohom, ale, naopak, v jeho hľadaní.

Ide tu o to, aby sme sa naučili objaviť Ježiša v tvári druhých, v ich hlase, v ich nutkavých potrebách, v ich prosbách. Ide tu o to, aby sme sa naučili trpieť v náručí ukrižovaného Ježiša vtedy, keď zažívame nespravodlivé útoky alebo nevďačnosť. Všetci máme svoje sympatie i antipatie a možno práve v tomto okamihu sa na niekoho hneváme. Aspoň toto však povedzme Pánovi: „Pane, som nahnevaný na tohto alebo na tamtú. Prosím ťa za neho a za ňu.“ Modliť sa za osobu, na ktorú sa hneváme, je pekným prvým krokom smerujúcim k láske. Spravme to dnes! Nenechajme si ukradnúť ideál lásky.

A napokon tu ide o to, aby sme pochopili tento zákon lásky, aby sme sa milovali nadovšetko. Nedajme sa premôcť zlu, ale dobrom premáhajme zlo. Nepremárnime, ba naopak, vyhľadávajme príležitosti vykonať skutok lásky. Neúnavne konajme dobro, aj keď nám tento svet núka možnosť uzatvoriť sa do svojich vlastných vesmírov a galaxií túžob či snov.

Pane, daj nám silu nenechať sa zviest' prázdnyimi rečami mediálneho sveta, daj nám odvahu každý deň ťa hľadať a objavovať v Božom slove, daj nám túžbu prijímať ťa ako živý chlieb z neba, ktorý zasýti každý hlad, daj nám ochotu využiť každú príležitosť vykonať dobro a odolávať pokušeniam tohto často pomäteného sveta.

Pane, urob z nás poslov svojej dobrej zvesti nielen v slovách, ale aj v skutkoch lásky a postojoch voči tým, ktorí sa každý deň vyskytnú okolo nás. Milujme ich tak, ako to potrebujú, nie tak, ako to chceme my.

Gabriel Paľa

5. september

15. nedeľa po Päťdesiatnici; Prorok Zachariáš

2 Kor 4, 6 – 15, zač. 176; Mt 22, 35 – 46, zač. 92

Ako začínajúci kňaz som dostal radu: „Ak nevieš, o čom máš kázať, káž o láske.“ Zdá sa, že láska je vďačnou témou nielen pre pesničkárov, básnikov či filmárov, ale aj pre kňazov. Ba čo viac, letný prelet okolo pápeža Františka by mohol naznačovať, že téma lásky je vďačnou témou aj pre súčasného Petrovho nástupcu. Láska k ľuďom, zvlášť k tým, ktorí sú na periférii spoločnosti, až po lásku k prírode, ktorú nám Boh zveril do opatery, sú azda najznámejšie témy, ktorým sa Svätý Otec venuje.

No nerobí to preto, že by nemal o čom inom kázať (to je rada pre nováčikov a nie pre skúsených, ako je on), ani nie preto, že by sa chcel postaviť do radu tých mnohých autorov o láske. Ak sa lepšie započúvame do jeho slov, zvlášť do jeho ostatnej encykliky *Fratelli tutti* a neostaneme iba niekde na povrchu, zistíme, že Svätý Otec v téme lásky robí nám kresťanom obrovskú službu. Ako skala ju

zdvíha z prachu a očisťuje od všetkých nánosov abstraktnosti, romantickosti či prílišnej pestrosti, pre ktoré sa pre nás kresťanov stala téma lásky taká fádna, respektíve nudná, že nás už nijako nevyrušuje. Alebo ako by povedal pápež František, téma lásky nás necháva spokojných sedieť si vo svojich pohovkách.

Ale láska, o ktorej hovorí pápež František, je iná. Je konkrétna, hmatateľná, provokujúca. Je to láska, ktorá neustále vyrušuje človeka a robí jeho srdce nespokojné, pretože je toľko spôsobov a príležitostí, ako sa môže realizovať. Je to presne tá láska, o ktorej hovorí sám Kristus, keď znalcovi Zákona zdôrazňuje lásku k Bohu a bližnému ako prvé a najväčšie prikázanie (porov. Mt 22, 36 – 40). Ani Kristus v tej chvíli nechcel ostať v akejsi všeobecnej abstraktnosti nič nehovoriacej lásky. Aby Ježiš vyjadril, akú lásku má konkrétne na mysli, využil zaujímavú taktiku. Opýtal sa farizejov, ako môže byť Kristus Dávidovým synom, keď ho Dávid v Duchu volá Pánom. V tejto otázke Kristus nechcel premostiť na inú tému. Práve naopak. Skrze pohľad na kráľa Dávida ukazuje, že láska, tá skutočná láska Boha k človeku, robí z pána syna. Boh, ktorý je pánom Dávida a každého človeka, miluje Dávida a každého človeka spôsobom syna.

Aby sme to lepšie pochopili, pomôžme si rozprávkou O troch grošoch, kde chudobný muž, ktorý na deň zarobil tri groše, prvý vždy vracal svojmu nevládnemu otcovi pri starostlivosti oňho. A prečo to robil? Lebo mu to jednoducho za tie roky opatery a lásky dlhoval. Áno, láska syna je hnaná dlhom. Nepýta sa, či sa mi chce, či mi to vyhovuje, či budem mať z toho prospech. Láska syna je láska, ktorá už dostala svoj podiel a je aktivizovaná dlhom voči rodičom.

Tu by sa niekto mohol opýtať: Dlhuje niečo Boh Dávidovi, respektíve dlhuje niečo Boh človeku, že miluje láskou syna? Áno, dlhuje. Boh nám totiž stvoril srdce, ktoré nenaplní nikto iný, iba Boh. Boh nám dlhuje svoju lásku, pre ktorú stvoril naše srdce, ako to vyjadril sv. Augustín: „Nespokojné je moje srdce, ó, Bože, kým nespočinie v tebe.“ A nielen srdce človeka, ale aj srdce Boha je nespokojné, kým človek nespočinie v Bohu. To je dlh, pre ktorý Boh miluje Dávida a každého človeka láskou syna. To je dlh, pre ktorý Boh poslal svojho Syna. To je dlh, kvôli ktorému Boh neustále stojí pri dverách srdca každého človeka a klope. To je dlh, pre ktorý Boh volá nás kresťanov ako súčasť Kristovho mystického tela, aby sme touto láskou syna milovali celý svet. Áno, my kresťania, ktorí máme podiel na živote Boha, dlhujeme tomuto svetu lásku, ktorou Boh miluje a skrze nás chce

milovať tento svet. A táto láska je veľmi konkrétna. Je to láska syna, ktorá nie je vedená výhodami, ziskom či inou satisfakciou. Je to láska, ktorá si uvedomuje, že všetko už dostala. Ak nie od biologického otca, tak od nebeského určite. Je to láska, ktorá pri pohľade na nevládnosť, na nedostatok síl, na absenciu základných životných potrieb neodvracia svoj zrak, naopak, práve vtedy sa mobilizuje. To je láska, ktorú zjavuje Kristus, o ktorej hovorí ako o najväčšom prikázaní, a ktorú sa pápež František snaží očistiť a vyprovokovať nás pre ňu. Pre túto lásku sme totiž nazývaní bratia a sestry, aby sme láskou syna boli vyrušovaní pri pohľade na človeka v stave bezvládnosti, bez síl a základných životných potrieb, či už na ulici, v nemocnici, v dome, či v duchovnom rozmere, vnímajúc, že sme jeho dlžníci. Pre pozvanie milovať touto láskou potrebujeme neustále hľadať nové a konkrétne spôsoby, ako zjavovať lásku, ktorou Boh miluje človeka. Ako hovorí pápež František v encyklike *Fratelli tutti*: „Ak tvrdenie, že sme ako ľudské bytosti všetci bratia a sestry, nemá ostať abstrakciou, ale má sa stať skutočnosťou, potom kladie pred nás celý rad výziev, ktoré nás burcujú a nútia prijímať nové perspektívy, a rozvíjať nové nápady.“

otec Milan Kmec

6. september

Spomienka na zázrak archanjela Michala v Kolosách

Gal 4, 28 – 5, 10, zač. 211; Mk 6, 54 – 7, 8, zač. 27

V dnešnom Evanjeliu podľa sv. Marka upozorňuje Ježiš farizejov, citujúc proroka Izaiáša, že Boha si ctia iba perami, ale ich srdcia sú ďaleko od neho. Napomína ich, že skutočné uctievanie je dodržiavať Božie prikázania a nielen ľudské obyčaje (porov. Mk 7, 6 – 9). Na inom mieste Ježiš odpovedá istému učiteľovi zákona: „... prvé prikázanie je milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svoju dušou, celou svojou myslou.“ (Mt 22, 37) Prvá a základná podmienka skutočného uctievania Boha je exkluzívna láska k nemu. V našom živote prejavovaná skutkami, ale aj slovami, a to hlavne v modlitbe chvály. Až slová modlitby vychádzajúce zo srdca plného lásky a úžasu z Boha sú modlitbou uctievania, teda chválou Boha, nie za to, čo mi dal, ale za to, aký je.

Pápež František v homílii z 28. januára 2014 povedal: „Modlitba chvály nás robí plodnými.“ Komentoval radostný tanec Dávida, o ktorom čítame v 2 Sam 6, 12b – 15.17 – 19, a zdôraznil, že ak sa uzavrieme do formalizmu, naša modlitba sa stane chladnou a neplodnou. Svätý Otec dodal, že pri čítaní tejto state myslí na Sáru, ktorá po pôrode Izáka povedala: „Radostný tanec mi privodil Boh.“ Táto starena, rovnako ako mladý Dávid, tancovali od radosti pred Pánom. „Radost chvály,“ povedal Svätý Otec, „nás vedie k radosti sviatku, sviatku rodiny.“ Pápež pripomenul, že keď Dávid vstúpil do paláca, dcéra kráľa Saula Michol mu dohovárala a pýtala sa ho, či sa nehanbí za to, že tancoval takto pred všetkými, veď je predsa kráľ. Michol Dávidom opovrhovala. Biblia hovorí, že preto Michol ostala celý život neplodná. Čo tým chce Božie slovo povedať nám? Pýta sa pápež František, no zároveň i odpovedá: „Že radosť a modlitba chvály nás robia plodnými. Naopak, tí, ktorí sú uzavretí v chladnej formálnej modlitbe, odmeranej, možno skončia ako Michol, v neplodnosti svojej formálnosti.“

Z posynodálnej apoštolskej exhortácie *Amoris laetitia* Svätého Otca Františka jasne vyplýva, že k tejto forme uctievania, modlitbe chvály, sú na prvom mieste pozvaní manželia. Práve manželský pár, ktorý „miluje a plodí je skutočnou živou sochou (nie tou zo skaly alebo zo zlata, ktorú Dekalóg zakazuje), schopnou znázorniť Boha Stvoriteľa a Spasiteľa“ (AL 11).

Aby sme však boli plodní v manželstve, musíme stáť o Božie požehnanie (porov. Gn 1, 28a). Tento postoj, ako to dnes čítame v liturgii slova, je vyjadrený uctievaním v praktickom živote – skutkami lásky z viery a modlitbou chvály, vyplývajúcou zo srdca preplneného láskou a fascináciou Boha. Najviditeľnejším a najprírodzenejším prejavom plodnosti je fyzický život – teda dieťa. Ale Boh dáva manželom potenciál priniesť plodnosť do každej oblasti ľudského života, teda okrem fyzickej aj do duševnej a duchovnej. Manželia nenaplnia svoju podstatu tým, že privedú na svet dieťa. Oni, podobne ako Boh a vďaka Bohu, môžu naplňovať životom svoje vzťahy medzi sebou a deťmi, a tak vytvárať skutočnú rodinu plnú lásky. Svätý Ján Pavol II. v jednej zo svojich homílií povedal: „Náš Boh vo svojom najintímnejšom tajomstve nie je osamelosťou, ale rodinou, keďže má v sebe otcovstvo, synovstvo a podstatu rodiny, ktorou je láska. Táto láska v Božej rodine je Duch Svätý.“ Vďaka Svätému Duchu môžeme vstúpiť do postoja uctievania a on sám „sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi“ a učí nás chváliť Boha spoločne v manželstve, „plodiť“ život na každej úrovni ľudskej existencie.

Využívajúc tento potenciál, ktorý Boh vložil do sviatostného manželstva, nebude v našich rodinách toľko frustrácie, depresie, smútku či slz...

Ak chceme mať domovy prekypujúce životom, prijmime za svoj životný štýl chválu a také uctievanie Boha, ktoré plodí lásku.

otec Peter Horváth

7. september

Obdobie pred sviatkom Narodenia Presvätej Bohorodičky; Mučeník Sózont

Gal 6, 2 – 10; zač. 214; Mk 7, 14 – 24a, zač. 29 (radové z nasledujúceho dňa)

Spomínam si, ako veľmi dbala mama na to, aby sme si my deti ihneď išli umyť ruky, keď sme sa vrátili z popoludňajších hier vonku. Naši rodičia vedeli, že existujú mikróby, a nechceli, aby sme ochoreli.

V tomto evanjeliu Ježiš hovorí o oveľa väčšom nebezpečenstve. Nevyplýva z jedenia chleba neumytými rukami, ale z nesprávnych postojov nášho srdca, zlých slov, myšlienok a skutkov, ktoré nielen poškrvňujú človeka, ale môžu celkom zabiť jeho dušu.

Preto najdôležitejšou úlohou rodičov je ochrániť svoje deti pred týmto nebezpečenstvom. A najlepšou ochranou je pre deti dobrá výchova. Výchova nielen slovom, ale predovšetkým dobrým príkladom. Vytvorením atmosféry lásky. Každá rodina je domácou cirkvou, kde je otec kňazom. Je povolaný stať sa pre svoju ženu obrazom obetujúceho sa Krista a pre svoje deti obrazom pevného a zároveň nežného nebeského Otca. Manželka a matka je povolaná vytvárať pre svoju rodinu, muža i deti útočisko, kde vždy nájdú teplo a bezpečie. Nikto iný tieto úlohy za nich nezvládne, nikto ich nemôže nahradiť.

Svätý Otec František v exhortácii *Amoris Laetitia* celú jednu kapitolu (7.) venuje práve úlohe rodičov a celej spoločnosti „posilňovať výchovu detí“. Hneď na začiatku potvrdzuje, že rodičia sú pre svoje deti nenahraditeľní. Aby však mohli svoju funkciu ochrancov detí plniť, musia vedieť, kde deti sú. Ako a s kým trávajú čas, čo pozerajú a počúvajú, kto má na ne vplyv. Nemôžu ustrážiť deti pred všetkým. Preto musia skôr naštartovať v nich procesy vlastného dozrievania v slo-

bode, samostatnosti a obozretnosti. Teda oveľa dôležitejšie, než vedieť, kde je telo ich dieťaťa, je vedieť, kde je jeho duša.

Svätý Otec ďalej hovorí o morálnej výchove detí, ktorá sa na rozdiel od vzdelania nedá celkom delegovať škole. Úlohou rodičov je sprostredkovať deťom skúsenosť s tým, čo je to dôvera, rešpekt, úprimná starosť o druhého, skutočné dobro. Ak by v tomto zlyhali, spôsobili by svojmu dieťaťu veľké zranenia. Musia im pomôcť vypestovať si dobré zvyky. Napr. opakovanie slov „prosím“, „dovolíš“, „ďakujem“ spôsobuje získanie zmyslu pre družnosť a ústretovosť voči druhým.

Vo výchove majú miesto aj tresty. Dieťa si potrebuje uvedomiť, že zlý skutok má svoje následky. Trestom môže byť napr. pokarhanie. Zároveň je však dôležité pochváliť dieťa za to, čo urobilo dobre. Rodičia musia byť vo vzťahu k deťom „trpezliví realisti“.

Tieto a mnoho ďalších cenných podnetov obsahuje tento cirkevný dokument. Oplatí sa prečítať si ho postupne celý. A nielen prečítať, ale aj uskutočniť vo svojej rodine. Tak môžeme ako rodičia s Božou pomocou ochrániť svoje deti pred duchovným vlkom, ktorý by chcel zožrať ich duše.

otec Peter Labanič

8. september

Narodenie Presvätej Bohorodičky

Flp 2, 5 – 11, zač. 240; Lk 10, 38 – 42; 11, 27 – 28, zač. 54

Žijeme v dobe, keď sme si zvykli, že s okolím komunikujeme mobilnými telefónmi či prostredníctvom internetu. Ale tí, ktorí sme skôr narodení, pamätáme časy, keď sme okrem domácich „pevných liniek“ komunikovali prostredníctvom telefónov umiestnených v kabínkach pôšt či v telefónnych búdkach. Museli sme byť vyzbrojení nielen drobnými mincami, ale aj trpezlivosťou čakania, kedy príde na rad. Dnes stačí, že dôjde k výpadku prúdu či internetu, alebo internetový signál je slabý a internet ide pomaly, hneď sme nervózni, pretože doba nás odučila čakať a trpezlivo prijímať to, čo sa deje.

Od poslednej návštevy pápeža sv. Jána Pavla II. na Slovensku (13. – 14. september 2003) ubehlo už úctyhodných osemnásť rokov a celé toto obdobie môžeme nazvať obdobím čakania, čakania na to, či k nám Boh vo svojej prozreteľnosti pošle svojho nástupcu, rímskeho pápeža. Ovocie tohto trpezlivého čakania zakúsime v najbližších dňoch, keď od nedele 12. septembra do stredy 15. septembra budeme môcť, či už osobne v jednotlivých mestách, alebo prostredníctvom televíznych prenosov, vnímať prítomnosť Svätého Otca Františka a pozorne načúvať jeho posolstvom, príhovorom či výzvam adresovaným slovenskému národu.

Takto trpezlivo čakali na vytúžené dieťa aj sv. Joachim a Anna, rodičia Presvätej Bohorodičky Márie. Za toto ich pokorné prijímanie Božej vôle, za nespočetné modlitby ich Boh požeňal tým, že sa im narodilo nie obyčajné dievčatko, ale Matka Spasiteľa a nášho záchrancu, ako o tom spievame v tropári sviatku: „Tvoje narodenie, Bohorodička, zvestovalo radosť celému svetu, veď z teba zažiarilo Slnko spravodlivosti, Kristus, Boh náš. On zrušil kľatbu a dal nám požeňanie, zničil smrť a daroval nám večný život.“ Ikona Narodenia Bohorodičky nám akoby otvára dvere a dáva možnosť nahliadnuť do radostnej atmosféry rodiny Joachima a Anny. Týmto sa stávame účastníkmi udalosti, ktorá sa nedotýka len tejto rodiny, ale celého ľudstva, pretože mnohoročné nádeje na čkanie dieťaťa v trpezlivom prežívaní bezdetnosti sa Božím zásahom naplnili v narodení Božej Matky, ktorým sa posvätil príbytok Joachima a Anny i celá zem. Všetky namaľované postavy, budovy či predmety sú prirodzenou súčasťou ikony. Nič nie je nezmyselné či náhodné, ale je prirodzenou súčasťou zobrazenej udalosti. Sv. Anna zväčša sedí na lôžku s pokojným výrazom v tvári, tešiac sa z narodeného dieťaťa. Dáva sa do dialky, akoby chcela prorokovať, ale cíti, že ešte nesmie hovoriť. Toto ticho je plné očakávania budúcich veľkých vecí. Vpravo od Anny sa nachádzajú slúžky, ktoré matke prinášajú pokrm a nápoj, aby sa po pôrode zotavila. Mária spočíva v náručí jednej z pôrodných babíc, ktoré pripravujú kúpeľ. Je zavinutá do plienok alebo v niektorých prípadoch do maforia s panenskými hviezdami na čele a oboch ramenách, s akým sa stretávame pri zobrazovaní Bohorodičky v dospelosti. Týmto symbolickým spôsobom ikona poukazuje na skutočnosť, že to nie je hocijaké dieťa, ale tá, ktorá bola od prvej chvíle svojho života vyvolená, aby sa stala Matkou Božieho Syna. Prirodzenou súčasťou ikony sú aj dve budovy umiestnené v horných rokoch ikony, ktoré spája cez strechy alebo priečelia červený závoj. Tento typický byzantský prvok je symbolickým vyjadrením dvoch skutočností: že

prostredníctvom Bohorodičky a Božieho Syna Ježiša Krista, ktorého porodila, sa spája Starý zákon s Novým a zároveň poukazuje na fakt, že zobrazená udalosť sa odohráva v interiéri.

Pápež František 12. februára tohto roka v rannej homílii odporúčal vyprosovať si od Pána cnosť trpezlivosti a vytrvalosti. Pripomenul, že je to cnosť vlastná tomu, kto kráča vpred a je vystavený ťažkostiam a skúškam. Taktiež objasnil, že kresťanská trpezlivosť nepredstavuje „rezignáciu“ či postoj „porazenectva“. Je to cnosť toho, „kto je na ceste“, nie toho, kto „stojí“ a „je uzavretý“. V príhovore pokračoval týmito slovami: „Trpezlivosť znamená niešť problém na vlastných pleciach, a nie skladať ho na iného, aby ho ten niesol a znášal ťažkosti. [Poviem si:] „Nesiem si túto moju ťažkosť, je to môj problém. Spôsobuje mi utrpenie? Nuž samozrejme! Ale ho znášam. – Niesť to na pleciach.“ Aj sv. Joachim a Anna, rodičia Bohorodičky, trpezlivo znášali bremeno bezdetnosti. I Božia Matka v trpezlivosti prijímala všetko to, čo sa dotýkalo jej Syna. Od úteku do Egypta cez bolesť a strach, keď sa jej ako dvanásťročný stratil pri púti do Jeruzalema, i vtedy, keď mu farizeji strojili úklady a mnohí ho opúšťali pre pravdu jeho slov, až po smrť na kríži. A tak aj my, kráčajúc týmto životom k spásu a večnému životu, trpezlivo znášajme bremeno svojich krízov a buďme vytrvalí až do konca. Prosme tú, ktorej narodenie radostne oslavujeme, aby nám u svojho Syna Ježiša Krista vyprosila dostatok síl i trpezlivosť v prijímaní a naplňaní Božej vôle.

otec Milan Gábor

9. september

Spravodliví Pánovi predkovia Joachim a Anna

Ef 1, 1 – 9a, zač. 216; Mk 7, 24 – 30, zač. 30 (radové)

Božie slovo nás vždy pozýva, aby sme urobili s Bohom skúsenosť ako osoby, ktorých stretnutie s ním je zaznamenané v evanjeliách, aby sme sa k tomuto svedectvu mohli vždy vracieť v momentoch, keď príde ťažkosť, problém alebo pochybnosť. Skúsenosť tejto ženy Sýrofeničanky je pozvaním k naliehavej a „dotieravej“ modlitbe, ktorá otvára cestu, aby Boh, plný milosrdenstva, zjavil svoju slávu.

Evanjelista Marek píše, že Ježiš prichádza do pohanského kraja, ale nechce, aby ho niekto spozoroval, preto ide do domu. Ale predsa ho niekto spozoroval... a musel dať o tom správu ostatným ľuďom, ktorí tam bývali. Prichádza a hádže sa k jeho nohám jedna žena, pohanka, ktorá s odvahou a naliehavo prosí Ježiša; akoby na neho neodbytno dotierala, lebo chcela oslobodenie od nečistého ducha pre svoju dcéru. Aj napriek akoby odmietavému, skoro pohrdavému postoju Ježiša. Určite táto žena prosila o pomoc aj svojich pohanských liečiteľov alebo mágov, ale s akým postojom viery prichádza k Ježišovi? Nenechá sa „odbiť“ jednou frázou, ale nalieha a doslova svojou prosbou „obťažuje“ Ježiša, lebo počula, aký má súcit s utrpením človeka.

V evanجليách je viac takýchto udalostí, keď osoby prosia a nenechajú sa odradiť momentálnou nepriazňou situácie. Pozrime na Jaira, jedného z predstavených synagógy, ktorému dav okolo hovorí, aby neunúval učiteľa, lebo jeho dcéra už umrela (porov. Mk 5, 35 – 36). Ďalším je slepec Bartimej, ktorý kričal na Ježiša, prosiac ho o uzdravenie, ale mnohí ho napomínali (porov. Mk 10, 48).

Samotný Ježiš hovorí o naliehavej a dotieravej prosbe, žiadosti, ktorá prináša svoje plody, keď hovorí podobenstvo o priateľovi, ktorý prosí o polnoci (porov. Lk 11, 5 – 8), alebo podobenstvo o vdove a sudcovi, ktorý sa nechal uprosiť (porov. Lk 18, 1 – 8).

Pápež František ohľadom modlitby hovorí: „Neviem, či to neznie zle, ale modliť sa je tak trocha obťažovať Boha, aby nás počúval, vypočul. Ale Pán to hovorí: ako priateľ o polnoci, ako vdova k sudcovi... Je to pritiahnúť oči, pritiahnúť srdce Boha k nám... A toto urobili aj tí malomocní, ktorí k nemu pristúpili: ‚Ak chceš, môžeš nás uzdraviť‘, urobili to s určitou istotou. Takto nás Ježiš učí modliť sa. Keď sa modlíme, niekedy si myslíme: ale áno, poviem túto potrebu, poviem to Pánovi raz, dvakrát, trikrát, ale nie s veľkou silou. Potom sa unavím prosiť ho a zabudnem ho prosiť. Tamtí kričali a neunavili sa kričať. Ježiš nám hovorí: ‚Proste, ale hovorí aj: ‚Klopte na dvere, a kto klope na dvere, robí hluk, vyrušuje, obťažuje.‘“ (homília z Domu sv. Marty 6. decembra 2013)

Myslím si, že každý z nás má skúsenosť s modlitbou, ale aj s ovocím modlitby. Je to pozvanie k istote, že Pán vždy dáva východisko a riešenie pre naše dobro a spásu, lebo on je láska (porov. 1 Jn 3, 8. 16). Verím tomu?

Svätý Otec hovorí: „On to môže urobiť. Kedy to urobí, ako to urobí, to nevieme. Toto je istota modlitby. Potreba povedať to s pravdou Pánovi. „Som slepý, Pane. Toto potrebujem. Mám takúto chorobu. Mám tento hriech. Mám túto bolesť...“, ale vždy pravdu, ako to je. A on cíti potrebu, ale cíti, či prosíme o jeho zásah s istotou. Rozmýšľajme, či je naša modlitba v núdzi a s istotou... (homília z Domu sv. Marty 6. decembra 2013).

Tá žena, ktorá prosila za oslobodenie dcéry, odišla vypočutá, lebo jej slovo, čiže modlitba, bola s vierou (porov. Mk 7, 29). Buďme každý deň učeníkmi, aby nás Svätý Duch voviedol aj do mystéria modlitby, lebo on nás všetkému naučí (porov. Jn 14, 26).

otec Igor Suchý

10. september

Mučenice Ménodora, Métrodora a Nymfodora

Ef 1, 7 – 17, zač. 217; Mk 8, 1 – 10, zač. 32

Drahí bratia a sestry, jednou z dominantných čít nášho Svätého Otca Františka je jeho silný prosociálny akcent, hľadajúci a nachádzajúci tých najchudobnejších a najopustenejších. Je to dôraz na „spoločné nadšenie pre spoločenstvo solidarity a vzájomnej súdržnosti“, ako píše vo svojej encyklike *Fratelli tutti*. Evanjelium z dnešného dňa (10. septembra 2021) je náukou aj pre túto problematiku a nemusíme sa báť sledovať podrobnosti tejto udalosti z Kristovho pôsobenia, aby sme bližšie pochopili výzvy pápeža Františka o rozdávaní sa, o tom, že „sa navzájom potrebujeme a sme si dlžníkmi“ (encyklika *Fratelli tutti*).

Už úvod dnešného Božieho slova nám ukazuje, čo je ako prvé potrebné na konanie „zázrakov“ v spoločenstve – vnímavosť. Človek je tvor sociálny a každý z nás je členom nejakého spoločenstva, od toho najužšieho – rodiny až po spoločenstvo ľudského rodu a ešte širšie – spoločenstvo celého stvorenia, teda zahŕňajúc celú živú prírodu. Vnímavosť na potreby členov spoločenstva v jeho užšom aj najširšom chápaní je dôležitý prvok života v ňom. Kristus ukazuje potrebu otvorenosti spoločenstva, nehľadá len na úzke spoločenstvo apoštolov okolo neho, ale vidí zástup hladných, ktorí ho hľadali. Je vnímavý nielen na ich duchovné potreby

(ako dokonalý Boh hľadá do duše každého človeka), ale aj na fyzické potreby, lebo je aj dokonalým človekom. A táto vnímavosť v láske, lebo „láska trpí s trpiacimi a raduje sa s radujúcimi“ (z audiencie pápeža Františka 25. marca 2015), nutne vedie k súcitu a podnecuje ku konaniu, k skutkom pomoci. Vedie ku konkrétnemu skutku reagujúcemu na konkrétnu potrebu konkrétneho človeka.

Evanjelista poukazuje na to, že to Ježiš prvý ponúka apoštolom svoj pohľad na potreby zástupu. Vnára apoštolov do problému, ktorý si všimol. Oni však po jeho výzve vidia prekážku – zľakli sa neriešiteľnosti situácie: „Kto ich môže nasýtiť chlebom tu na púšti a ako?“ (Mk 8, 4) Zľakli sa, lebo zabudli na zázraky, ktoré s Ježišom zažili, a na to, že to on je ten, kto riadi – „rozkázal zástupu, aby si posadali“. On je ten, kto žehnaním rozmnožuje – „vzdával vďaka a lámal“ a on je ten, kto robí ruky apoštolov svojimi aktívnymi rukami – „dával ich svojim učeníkom, aby ich rozdávali“. Tým evanjelista vyjadruje, že všetko je v Božej moci a treba byť Kristovi k dispozícii. Počet „sedem“ chlebov je symbolom dokonalosti, plnosti učenia ponúkaného Kristom a jeho Cirkvou. Je prejavom prítomnosti Svätého Ducha, ktorý všetko zdokonaľuje, tak ako bol náš život zdokonalený v siedmich dňoch (sv. Theophylact). Jeho prítomnosť prináša ovocie, z ktorého sa majú sýtiť a osviežovať tí naokolo – „ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotá, vernosť, miernosť, zdržanlivosť“ (Gal 5, 22). Každý úd Kristovho tela, ktorým je svätá Cirkev, má „prinášať ovocie v pravý čas“ (Ž 1, 3).

Po vykonaní zázraku rozmnoženia chleba evanjelista špeciálne poukazuje na množstvo vyzbieraných odrobín: „I jedli a nasýtili sa. A nazbierali sedem kôšov zvyšných odrobín.“ (Mk 8, 8) To množstvo odrobín možno ohúri, no Kristus zozbieraným odrobinám už vôbec nevenuje pozornosť, učeníkov posielá preč a aj on odchádza. Nie odrobinami, ale chlebom nasýtil zástup. Tento nezaujímam Ježiša o pozbierané „omrvinky“ poukazuje na nebezpečenstvo, ktoré môže nastať v konaní skutkov – odrobiny núkať miesto plného pokrmu. Odrobiny v tomto kontexte môžeme vnímať v štyroch rovinách: prvou je neadresnosť pomoci – je jej síce veľké množstvo, ale nenasýti (ponúkať „hladnému vodu“, napr. materiálne veci namiesto osobnej prítomnosti). Druhou rovinou je kvalitatívna alebo kvantitatívna nedostatočnosť toho, čo ponúkame. Treťou rovinou je rovina duchovnej plnosti, respektíve prázdnoty toho, čo ponúkame, t. j. ak naše skutky lásky neobsahujú Krista a nevedú ostatných ľudí ku Kristovi, také skutky sú bez „nutričnej hodnoty“, naplnia žalúdok, ale nenasýtia. „Odrobiny, čo padajú zo stola“ (Mt 15,

27) majú upozorniť a pozvať k plnému svadobnému stolu. Štvrtou rovinou je neprehľadnosť, do odrobín sa môže primiešať aj iná nečistota, ktorá nepatrí k chlebu, ale medzi odrobinami ju ťažko rozpoznať, napr. klamstvá, mylné učenia.

Svätý Otec František, Kristov námestník, prichádza medzi nás rozdávať tak eucharistický chlieb pri svätej božskej liturgii, ako aj duševný chlieb – náuku Cirkvi. Neustále poukazuje na spoločnosť tvorenú jednotlivcami a na jednotlivcov tvoriacich spoločnosť. Je si vedomý týchto spojených nádob, ktoré sú umiestnené v konkrétnom prostredí s konkrétnymi problémami. Jeho myšlienky, encykliky a príhovory nás pozývajú k plnému stolu, nie k odrobinám, ale ku Kristovi samotnému, do svadobnej siene, k láske.

otec Jozef Durkot

11. september

Sobota pred Povýšením

1 Kor 10, 23 – 28, zač. 146; Mt 24, 34 – 44, zač. 101 (radové)

František prichádza povzbudiť svojich bratov.

„Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.“ (Mt 24, 35) Sme v očakávaní pastoračnej návštevy pápeža Františka, ktorý je ako rímsky biskup nástupcom apoštola Petra. Aké vzácne bolo gréckokatolíckym mučeníkom a vyznávačom učenie Prvého vatikánskeho koncilu, že Kristus postavil Petra do čela apoštolov ako princíp jednoty a viditeľný základ, ktorý pokračuje v rímskych biskupoch (*Pastor aeternus*)!

Gréckokatolíci neustále pamätali na veľmi starobylú vrstvu svojej cirkevnej Tradície, zachytenú hieromučeníkom Ignáčom Antiochijským, že rímska Cirkev „predsedá v láske“ (List Rimanom, Úvod).

V záujme lásky medzi sesterskými cirkvami zavíta pápež František do Prešova, aby ako nástupca apoštola Petra a výraz jednoty v láske pre celú Cirkev so slovenskými gréckokatolíckymi biskupmi ako nástupcami apoštolov v miestnej cirkvi byzantsko-slovenského obradu celebroidal svätú božskú liturgiu, „vrchol,

ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a zároveň prameň, z ktorého vyviera všetka jej sila“ (*Sacrosanctum Concilium*, 10).

Je azda možný väčší dôkaz veľkosti lásky pápeža Františka ku gréckokatolíkom na Slovensku?

Liturgia je „vynikajúcim miestom na katechézu Božieho ľudu“ (Katechizmus Katolíckej cirkvi, 1074). Aj gréckokatolícki biskupi sa tešia, že návšteva a povzbudenie pápeža nás vytrhnú zo série ťaživých správ, z únavy, nedôvery, znechutenia. Veľmi si želajú, aby nám pápež pomohol nielen odložiť, ale aj ukončiť všetky nezmyselné spory, aby nám dodal silu prekonať obavy, aby nás zjednotil naprieč celou spoločnosťou (pastiersky list KBS, 18. júl 2021).

V pápežovi Františkovi k nám prichádza pastier Cirkvi, ktorý vyznáva večnú platnosť Božieho slova, a preto ako Petrov nástupca vzťahuje na seba uistenie i výzvu, ktoré Ježiš bezprostredne pred svojím umučením adresoval apoštolovi Petrovi: „Ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov.“ (Lk 22, 32) V pápežovi Františkovi k nám prichádza Petrov nástupca, ktorý podobne ako jeho predchodcovia neochabuje vo viere, robí pokánie aj za druhých a neochvejne povzbudzuje v nádeji a láske svojich biskupských spolubratov.

Hostia obvykle prinášajú so sebou dary. Zaiste ani František nepríde bez spomienkových predmetov pre svojich bezprostredných hostiteľov. No pápeži zvyknú obdarúvať nielen počas svojich pastoračných návštev. A okrem toho, občas to robia aj veľmi nebadane. Chcel by som sa prihovoriť za to, aby sme zrušenie zákažu účinkovania ženatých gréckokatolíckych kňazov na území Severnej Ameriky pápežom Františkom v roku 2014 začali vnímať ako dar aj pre Gréckokatolícku cirkev na Slovensku. Možno sme si to ani poriadne neuvedomili, ale medzičasom sme začali poskytovať pastoračnú výpomoc potomkom našich predkov v USA, čím sme sa otvorili okolitému kresťanskému svetu v duchu Františkových slov a zároveň sme začali čerpať duchovné impulzy od našich zámorských bratov vo viere.

otec Ján Krupa

12. september

Nedeľa pred Povýšením; 16. nedeľa po Päťdesiatnici; Zakončenie sviatku Narodenia Presvätej Bohorodičky

2 Kor 6, 1 – 10, zač. 181; Mt 25, 14 – 30, zač. 105 (radové)

Toto je podobenstvo o vzťahu človeka k Bohu, k Božím hodnotám. Každý človek dostal od Pána Boha na spravovanie určité dary, talenty, hodnoty a je za ne zodpovedný. Raz sa Boh každého opýta, ako naložil s hodnotami, ktoré dostal. Podľa toho, ako človek nakladal so zverenými hodnotami, vidíme ovocie jeho práce a života. Od svojho pána, ktorý odchádzal na cesty, dostali jeho sluhovia na starosť čiastky vysokej hodnoty: jeden dostal päť talentov, iný dva, ďalší jeden. Talent bola peňažná jednotka a mala hodnotu približne tridsiatich šiestich kilogramov striebra.

Z tohto podobenstva prešlo do našej bežnej reči slovo talent. Talentom nazývame nadanie, mimoriadne schopnosti, niečo neobvyklé a výnimočné. Podobenstvo nás upozorňuje na jednu dôležitú skutočnosť: každý talent je darom od Boha. Preto ak má človek nejaký talent, nesmie to byť pre neho dôvod na pýchu, ale dôvod na vďačnosť. Tie veľké sumy, ktoré talenty predstavovali, neboli sluhom dané do ich osobného vlastníctva. Boli im zverené ako hodnota, s ktorou mali ďalej pracovať. Tak si aj nám treba uvedomiť, že všetko, čo máme, sú hodnoty, ktoré nám boli iba zverené.

Každý by mal vždy ďalej objavovať, aké talenty práve jemu Pán Boh zveril. Môžu to byť rozličné veci, nielen umelecké, vedecké či technické nadanie. Ale aj rôzne praktické schopnosti alebo schopnosť potešiť zarmúteného, schopnosť napomenúť druhého, schopnosť súcitu... Všetci by sme sa mali zamyslieť, čím všetkým nás Boh obdaroval. Teraz si položíme závažnú otázku: Ako sa dajú využívať tie veľké dary, ktoré nám zveril Pán Boh? Koľko je ľudí, ktorí svoje dary, talenty, prácu postavili do služby zločinu. Smutný je pohľad na mimoriadne nadaného človeka, ktorý zneužíva svoju prácu – dary na ničenie života. Všetky dary, ktoré nám Pán Boh dal, majú slúžiť na budovanie niečoho dobrého, pozitívneho.

Pápež František v apoštolskom liste k Roku sv. Jozefa *Patris corde* pripomína, že každý človek má účasť na diele spásy. Naša účasť je zároveň príležitosťou na urýchlenie príchodu Božieho kráľovstva. Zároveň na rozvinutie vlastných ta-

lentov a schopností, ktoré dávame do služby celej našej spoločnosti. Práca sa stáva príležitosťou nielen na vlastnú sebarealizáciu, ale predovšetkým na realizáciu primárnej bunky spoločnosti, ktorou je rodina. Jeden známy teológ nás zároveň upozorňuje na pokušenie malosti. Existuje nielen pokušenie, pri ktorom chce človek prekročiť hranice, ktoré mu stanovil Boh – to je pokušenie pýchy –, ale aj protikladné pokušenie, že sa človek v pocite menejcennosti uzavrie do seba, začne seba samého ľutovať, rezignuje a začne sebe i druhým nahovárať: som neschopný, nie som na nič súci, nemám nijaké nadanie, nevidím nijaký zmysel svojho života, a možno dokonca očakáva od druhých, že ho budú ľutovať. Nakoniec mu to pripadá ako životný kríž, ktorý musí niesť. Ale v prečítanom podobenstve vyvádza Ježiš ľudí z takéhoto sladko-bôľneho životného postoja. Ukazuje, že takýto postoj je zlý a odvádza od pravého sebarealizovania. Všetkých ľudí spomínaného typu chce toto podobenstvo prebudiť z ich ničivého sebaklamu a priviesť ich k tomu, aby si uvedomili, že oni sú takisto Bohom obdarovaní a takisto Bohu zodpovední.

Tak ako sa pán v podobenstve vrátil a sluhovia museli referovať, ako naložili so zverenými hodnotami, tak aj nás čaká takéto stretnutie s naším Pánom. Neraz na to zabúdame a žijeme si, akoby takéto konečné stretnutie nikdy nebolo. To je nebezpečný spôsob života, lebo to stretnutie bude potom veľkým prekvapením. Nosiť v sebe stálu myšlienku na konečné, účtujúce stretnutie – to je niečo, čo nás naučí pristupovať s plnou vážnosťou a zodpovednosťou k hodnotám, ktoré nám Pán Boh zveril.

otec Martin Pavúk

DUCHOVNÝ DAR PRE SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA

Dar je vždy príjemným prekvapením. Vždy poukazuje na dve osoby. Na toho, kto obdarúva, a na toho, kto je obdarovaný. Zaiste cítime, že dar v sebe vždy skrýva zvláštne čaro. Ba dokonca celé kresťanstvo je založené na dare, keď Boh nám dáva svojho Syna, aby sme v ňom mali život. I pápež František pripomína, že „evanjelium sa uskutočňuje len vtedy, keď cesta života dospeje k daru“. Dávať seba do služby lásky je to najpodstatnejšie, čo môže, či dokonca má urobiť ten, kto krstom vstúpil do spoločenstva s Bohom.

V štyridsaťdňovej duchovnej príprave na návštevu Svätého Otca Františka môžeš i ty spolupracovať na tvorbe duchovného daru – odovzdávania a obetovania seba – v konkrétnych podobách. Pre lepšie poznanie darov, ktoré duchovne odovzdáš nástupcovi sv. apoštola Petra, si prečítaj, čo ktorý dar v sebe skrýva:

Účasť na svätej liturgii a prijatie Eucharistie – Eucharistia je prameň a vrchol celého kresťanského života. Ostatné sviatosti úzko súvisia so svätou Eucharistiou a sú na ňu zamerané. Veď Najsvätejšia Eucharistia obsahuje celé duchovné dobro Cirkvi, totiž samého Krista, nášho veľkonočného Baránka (KKC 1324). Svätý Otec František, ktorý na odovzdávanie posolstva využíva aj sociálne siete, sa veriacim prihovára takto: „Eucharistia, prameň lásky pre život Cirkvi, je školou dobročinnnej lásky a solidarity. Kto sa živí Kristovým chlebom, nemôže zostať ľahostajným voči tým, ktorí nemajú každodenný chlieb. Kristovo telo a krv nech sú pre každého z vás prítomnosťou a oporou uprostred ťažkostí, najvyššou útechou v utrpení každého dňa a zárukou večného vzkriesenia. Kiež nájdete v Eucharistii, tajomstve lásky a slávy, ten zdroj milosti a svetla, ktorý osvetľuje cesty života.“

Modlitba posvätného ruženca – Pápež František hovorí, že kontemplanovať spoločne Kristovu tvár so srdcom Márie, našej Matky, nás ešte viac zjednotí ako

duchovnú rodinu a pomôže nám prekonať i ťažšie skúšky. Pápež František hovorí, že on sa bude modliť za nás, osobitne za tých, ktorí najviac trpia, my sa máme modliť za neho. V roku 2016 sa prihovril slovenským pútnikom na Námestí sv. Petra týmito slovami: „S láskou vítam slovenských pútnikov, osobitne farské skupiny. Bratia a sestry, posvätný ruženec je modlitbou spoločenstva. Pozývam vás posilňovať túto jednotu s Kristom, s jeho Matkou Máriou i medzi sebou navzájom. Všetkých vás zverujem materinskému príhovoru Panny Márie Ružencovej.“

Modlitba v rodine – V rodine sa veľmi jasne uplatňuje aj krstné kňazstvo otca, matky, detí a všetkých členov rodiny prijímaním sviatostí, modlitbou a vzdávaním vďaky, svedectvom svätého života, sebazapieraním a činorodou láskou. Rodina je tak prvou školou kresťanského života. Kresťanská rodina je miesto, kde deti dostávajú prvé ohlasovanie viery (KKC 1657). Buďme povzbudení slovami pápeža Františka, ktorý definuje rodinu a modlitbu v nej takto: „V rodine sa dá zakusovať úprimné spoločenstvo, keď je domovom modlitby, keď sú vzťahy lásky úprimné, hlboké a čisté, keď odpustenie prevažuje nad nezhodami, keď sa drsnosť každodenného života zjemňuje vzájomnou nehou a spokojným prilnutím k Božej vôli.“

Modlitba na úmysel Svätého Otca – Počas inauguračnej svätej omši pápeža Františka odznegli z jeho úst i tieto slová: „Prosím o príhovor Pannu Máriu, sv. Jozefa, sv. Petra a Pavla, sv. Františka, aby Duch Svätý sprevádzal moju službu, a vám všetkým hovorím: modlite sa za mňa!“ Počas slávenia svätej liturgie sa viackrát modlíme za Svätého Otca, aj pri modlitbe posvätného ruženca pamätáme na jeho apoštolské úmysly, ktoré podporujeme modlitbou. Pri liturgických slávnostiach spievame známú hymnickú pieseň *V sedmobrežnom kruhu Ríma*, ktorá odkazuje na sedem rímskych pahorkov, medzi ktorými je postavená Bazilika svätého Petra, a vyjadruje blízky vzťah k Svätému Otcovi. Sme však pozvaní modliť sa na úmysel Svätého Otca i v súkromí. Po modlitbe Vyznania viery, Otče náš, Raduj sa, Bohorodička a Sláva Otcu môžeš dodať aj túto prosbu: Pane Ježišu Kriste, vypočuj Svätého Otca, pápeža Františka, svojho námestníka, aby dosiahol všetko, o čo prosí v tvojom mene od nebeského Otca. Lebo ty žiješ a kraluješ na veky vekov.

Skutok telesného milosrdenstva – Svätý Otec František vo svojej bule, ktorou vyhlásil Jubilejný rok milosrdenstva v roku 2016, zdôrazňoval, že milosr-

denstvo je hlavná Božia črta, kľúčový rozmer Ježišovej služby a základ poslania Cirkvi. Na jednej zo svojich audiencií veľmi jasne odpovedal na častú otázku, ako môžeme byť svedkami milosrdenstva: „Nemyslíme si, že tu ide o vynakladanie veľkých síl alebo konanie nadľudských činov. Nie je to tak. Pán nám ukazuje oveľa jednoduchšiu cestu, pripravenú z malých činov, ktoré však majú v jeho očiach nesmiernu hodnotu. Ježiš hovorí, že zakaždým, keď dáme jesť hladnému a piť smädnému, keď zaodějeme nahú osobu a prijmeme cudzinca, keď navštívime chorého alebo väzňa, robíme to jemu samému.“ (porov. Mt 25, 31 – 46) Cirkev nazvala tieto gestá skutkami telesného milosrdenstva, pretože pomáhajú ľuďom v ich materiálnych potrebách.

Skutok duchovného milosrdenstva – Svätý Otec František nás učí konaniu milosrdenstva ďalej, keď hovorí: „Je tu však aj ďalších sedem *skutkov milosrdenstva nazvaných duchovnými*, ktoré sa týkajú ďalších rovnako významných potrieb, zvlášť dnes, pretože tie sa dotýkajú intimity osôb a neraz bolia najviac. Všetci si z nich určite pamätáme jeden, ktorý sa stal súčasťou bežnej reči: Trpezlivo znášať nepríjemné osoby. A veru, existujú takéto nepríjemné osoby! Mohlo by sa nám to zdať nevelmi dôležitou vecou, nad ktorou sa pousmejeme, ale je v tom hlboký prejav lásky; a tak je to aj s ostatnými šiestimi, ktoré je dobré pripomenúť: radiť pochybujúcim, učiť nevedomých, napomínať hriešnikov, utešovať zarmútených, odpúšťať urážky, modliť sa k Bohu za živých i mŕtvych.“

Čítanie Božieho slova – v roku 2020 Svätý Otec František zavádza do života Cirkvi Nedeľu Božieho slova.

Pri tejto príležitosti, počas slávenia Eucharistie hovorí: „Dajme v našom vnútri miesto Božiemu slovu. Čítajme si každý deň pár riadkov z Biblie. Začnime evanjeliom: majme ho otvorené doma na nočnom stolíku, nosme si ho so sebou vo vrecku alebo v taške, otvoríme si ho v mobile, nechajme, aby nás každý deň inšpirovalo. Objavíme, že Boh je blízko, že osvetľuje naše temnoty a že s láskou privádza náš život na hĺbinu.“ Aj Katechizmus nám pripomína, že „pri formovaní svedomia je Božie slovo svetlom na našej ceste. Máme si ho osvojovať vierou a modlitbou a uvádzať ho do života“ (KKC 1785).

Pôst alebo zdržanlivosť od mäsa – V roku 2021 sa na začiatku pôstneho obdobia, pripravujúceho na slávenie Pánovho Vzkriesenia – Paschy, prihovára Svätý Otec takto: „Cesta pôstnym obdobím, ale aj celé kresťanské putovanie životom

sa deje vo svetle zmŕtvychvstania, ktoré oživuje city, postoje a rozhodnutia toho, kto chce nasledovať Krista. Pôst, modlitba a almužna, ako ich predstavuje Ježiš vo svojej reči (porov. Mt 6, 1 – 18), umožňujú a vyjadrujú naše obrátenie. Cesta chudoby a zriekania sa (pôst), láskyplná starostlivosť a záujem o zraneného človeka (almužna) a synovský dialóg s Otcom (modlitba) nám umožňujú konkrétne uskutočňovať úprimnú vieru, živú nádej a čínorodú lásku.“ Podľa Dekrétu Posvätnéj kongregácie pre východné cirkvi (z roku 1969) pre gréckokatolíkov platí, že pôst znamená nejesť; pripúšťa sa však najviac dvakrát za deň malé občerstvenie (trocha jedla) a najviac raz za deň sa najesť dosýta, najlepšie po večernej bohoslužbe, respektíve po pätnástej hodine. Zdržanlivosť od mäsa sa viaže na piatky cez rok; s výnimkou prikázaných sviatkov (a podobne odporúčaných sviatkov), voľníc, národných (občianskych) sviatkov; v stredu počas Štyridsiatnice, ako aj vo sviatky Povýšenia svätého Kríža a Sťatia hlavy svätého Krstiteľa. Dobrovoľný pôst – hovorí emeritný pápež Benedikt XVI. – nám pomáha pestovať si spôsoby milosrdného Samaritána, ktorý sa skláňa a ide pomôcť trpiacemu bratovi. Keď si slobodne zvolíme, že sa niečoho zriekneme, aby sme pomohli druhým, dávame tým konkrétne najavo, že blížny v ťažkostiach nám nie je cudzí.

Iné – Ježišova modlitba, modlitba Liturgie hodín (časoslova), iná modlitba...

spracoval otec Peter Tirpák

Dátum	Účasť na svätej liturgii	Modlitba posvätného ruženca	Modlitba v rodine	Modlitba na úmysel Svätého Otca	Skutok telesného milosrdenstva	Skutok duchovného milosrdenstva	Čítanie Božieho slova	Pôst alebo zdržanlivosť od mäsa	Iné
06.08.									
07.08.									
08.08.									
09.08.									
10.08.									
11.08.									
12.08.									
13.08.									
14.08.									
15.08.									
16.08.									
17.08.									
18.08.									
19.08.									
20.08.									
21.08.									
22.08.									
23.08.									
24.08.									
25.08.									

Dátum	Účasť na svätej liturgii	Modlitba posvätného ruženca	Modlitba v rodine	Modlitba na úmysel Svätého Otca	Skutok telesného milosrdenstva	Skutok duchovného milosrdenstva	Čítanie Božieho slova	Pôst alebo zdržanlivosť od mäsa	Iné
26.08.									
27.08.									
28.08.									
29.08.									
30.08.									
31.08.									
01.09.									
02.09.									
03.09.									
04.09.									
05.09.									
06.09.									
07.09.									
08.09.									
09.09.									
10.09.									
11.09.									
12.09.									
13.09.									
14.09.									

O IKONE KLOKOČOVSKÉJ BOHORODIČKY

Vo východnej časti Slovenskej republiky, v regióne, ktorý sa historicky nazýva Zemplín, sa na úpätí Vihorlatských vrchov rozlievajú vody „východoslovenského mora“ – Zemplínskej šíravy. Na jej severných brehoch sa nachádza malá dedinka Klokočov. Na jej okraji sa vypína veža gréckokatolíckeho Chrámu Zosnutia Presvätej Bohorodičky, ktorý ukrýva jednu z najuctievanejších ikon Božej Matky.

V politickom, sociálnom a náboženskom chaose 17. storočia sa na území severovýchodného Uhorska, na teritóriu vtedajšej Mukačevskej eparchie, v roku 1670 v pôvodnom drevenom chráme v Klokočove prvýkrát objavuje fenomén slzenia ikony Presvätej Bohorodičky, ktorý sa neskôr zopakoval aj na iných miestach. Veriaci zhromaždení v klokočovskom chráme pri modlitbe si všimli, ako z očí Božej Matky na ikone vytekajú slzy. Správa o tejto zázračnej udalosti sa rýchlo rozšírila, a tak sa na túto udalosť prišli pozrieť aj vojaci. Keď jeden z vojakov prerezal tvár Božej Matky, slzenie sa zmenilo na plač. Neskoršia pieseň o klokočovskom obraze uvádza, že vojaci drevený klokočovský chrám podpálili. Ikonu zobrali, a tak sa začala jej putovanie.

V Prešove ju vojaci predali mestskému magistrátu. Odtiaľ sa dostala do rúk Žofie Bátoriovej, ktorá ju ako majetok z jej panstva vzala na Mukačevský hrad a dala ju bohato vyzdobiť zlatom a drahokamami. Odtiaľ ikona putovala s Helenou Zrínskou do Viedne, odkiaľ si ju neskôr vzala do svojho tureckého exilu. Ako rodinný klenot a spomienku na matku nechal František II. Rákoci ikonu preniesť naspäť na svoj hrad do Mukačeva. Po jeho ďalšom neúspešnom povstaní sa stopy po ikone strácajú v maďarskom Sárospataku. Podľa posledných výskumov je možné, že mohla byť nakoniec prenesená za hranice Uhorska. Dodnes by mala byť uctievaná na bývalých majetkoch Františka II. Rákociho v meste Jaroslav v Poľsku.

Úcta ku klokočovskej ikone Presvätej Bohorodičky na našom území nezanikla, ale preživala v povedomí veriacich. O tom svedčí Esterházyho preklad diela *Atlas Marianus* z roku 1696, ale hlavne *Kamiensky spevník* z roku 1734. Poznajúc význam a hodnotu klokočovskej ikony si magistrát mesta Prešov vyžiadal z cisárskeho viedenského dvora jej navrátenie. Namiesto originálu do Prešova priniesli jej kópiu, ktorú mestu odovzdali cisársky komisár Ján Neuhold a michalovský gróf Ján Filip Stárai v roku 1769. Na konci 19. storočia kópiu získal prešovský biskup Ján

Váli a umiestnil ju vo svojej kaplnke na biskupskom úrade. Keď sa Klokočovčania dozvedeli, že kópia ich ikony je v Prešove, požiadali biskupa Jána Váliho, aby ju vrátil do klokočovského chrámu. Ten dovolil v roku 1904 vyhotoviť jej kópiu do Klokočova. Odvtedy sa Klokočov stal miestom pravidelných púť nielen gréckokatolíckych veriacich. Po druhej svetovej vojne sa všetky klokočovské odpusty až do likvidácie Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v roku 1950 stali miestom stretnutia desaťtisícov pútnikov.

Úcta ku klokočovskej ikone sa v období útlaku a neslobody Gréckokatolíckej cirkvi preniesla až za oceán. Slovenskí gréckokatolíci v Kanade začali v roku 1955 sláviť na sviatok Zosnutia Presvätej Bohorodičky klokočovský odpust v meste Hamilton. Neskôr tu vznikla aj nádherná svätyňa s ďalšou kópiou klokočovskej ikony. Gréckokatolíci sa mohli vrátiť do Klokočova až v roku 1968. Ale až rok 1989 priniesol úplnú slobodu a možnosť naplno rozvíjať pastoračné aktivity v Klokočove. V rámci desaťročia duchovnej obnovy od septembra 1991 do februára 1997 navštívila klokočovská ikona všetky farnosti Prešovského gréckokatolíckeho biskupstva. Po vzniku apoštolského exarchátu v Košiciach, priameho predchodcu Košickej eparchie, sa Klokočov stal jeho hlavným pútnickým miestom. Pri príležitosti duchovnej prípravy na jubileum 350. výročia slzenia nová kópia klokočovskej ikony od jesene 2018 opäť navštívila všetky farnosti Košickej eparchie.

Pri príležitosti tohto jubilea, vďaka spoločnej iniciatíve zástupcov miestnej samosprávy horného a dolného Zemplína a Gréckokatolíckej, Rímskokatolíckej a Pravoslávnej cirkvi, vyhlásila Kongregácia pre východné cirkvi v Ríme Presväť Bohorodičku z Klokočova za patrónku Zemplína a ustanovila na prvú októbrovú nedeľu sviatok s titulom Pamiatka zázračnej klokočovskej ikony Presvätej Bohorodičky, patrónky Zemplína.

Koncom júna 2021 bola klokočovská ikona sprevádzaná veľkou skupinou pútnikov prijatá pápežom Františkom v Ríme. Na sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla pri nej Svätý Otec slúžil svätú omšu vo vatikánskej bazilike. Celý svet sa spolu s pápežom mohol zahľadiť do jej súcitných očí a objaviť v nich Božiu blízkosť v duchu slov starej klokočovskej piesne: Zastav sa a ponáčúvaj, blízky i ďaleký, znameniam Boha i divom preveľkým...

spracoval otec Martin Mráz

AKATIST K PRESVÄTEJ BOHORODIČKE NA POČEŠŤ JEJ DIVOTVORNEJ KLOKOČOVSKÉJ IKONY

ZVYČAJNÝ ZAČIATOK

Kňaz: Požehnaný Boh náš teraz i vždycky, i na veky vekov.

Ak nieto kňaza: Na príhovor našich svätých otcov, Pane Ježišu Kriste, Bože náš, zmiluj sa nad nami.

Lud: Amen.

Kňaz: Sláva tebe, Bože náš, sláva tebe.

Lud: Kráľu nebeský, Utešiteľu, Duchu pravdy, – ktorý si všade a všetko naplňuješ, – poklad dobra a darca života, – príď a prebývaj v nás, – očisť nás od každej poškvrny – a spas, Dobrotivý, naše duše.

Kňaz: Svätý Bože, svätý Silný, svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.

Lud: Svätý Bože, svätý Silný, svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.

Kňaz: Svätý Bože, svätý Silný, svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.

Lud: Sláva Otcu i Synu, i Svätému Duchu.

Kňaz: I teraz, i vždycky, i na veky vekov. Amen.

Lud: Presväta Trojica, zmiluj sa nad nami. – Pane, očisť nás od našich hriechov. – Vládca, odpusť nám naše neprávosti. – Svätý, príď a uzdrav naše slabosti pre svoje meno.

Kňaz: Pane, zmiluj sa (3x).

Lud: Sláva Otcu i Synu, i Svätému Duchu.

Kňaz: I teraz, i vždycky, i na veky vekov. Amen.

Lud: Otče náš, ktorý si na nebesiach, – posväť sa meno tvoje, – príd' kráľovstvo tvoje, – buď vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi. – Chlieb náš každodenný daj nám dnes – a odpusť nám naše viny, – ako i my odpúšťame svojim vinníkom, – a neuveď nás do pokušenia, – ale zbav nás zlého.

Kňaz: Lebo tvoje je kráľovstvo a moc i sláva, Otca i Syna, i Svätého Ducha, teraz i vždycky, i na veky vekov.

Lud: Amen.

KONDÁK 1

Kňaz: Tebe, láskavá Vládkyňa, Bohorodička, prinášame pieseň vďaky a chvály. Viac než slová prihovárajú sa k nám tvoje slzy; nachádzame v nich posilu, útechu i odvahu. Zastávaj sa svojho ľudu, aby ti mohol stále spievať: Raduj sa, Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

Lud: Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

IKOS 1

Kňaz: Anjelské zástupy sa skláňajú pred tvojou krásou, Bohorodička Panna; nádherou svojej duše prevyšuješ všetko pozemské i nebeské tvorstvo, preto ťa ono zveľbuje a z hĺbky srdca spieva:

Lud: Raduj sa, všetko tvorstvo ťa pozdravuje.

Raduj sa, lebo ťa vedia všetky pokolenia.

Raduj sa, veď celé nebo sa s tebou raduje.

Raduj sa, hriešnym jasný prísľub spasenia.

Raduj sa, tak znejú hymny vznešené.

Raduj sa, ozdoba kniežat a vľadárov.

Raduj sa, keď sú naše srdcia nadšené.

Raduj sa, rodička Kráľa kráľov.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 2

Kňaz: Bieda, hlad a súženie doľahli ako ťažký mrak na celé Uhorsko. Ničivý mor nenávisť a náboženskej neznášanlivosti postavil proti sebe rodných bratov, otca proti synovi a šľachtu proti cisárovi. Ale najviac zo všetkých trpel biedny a z každej strany bitý ľud, čo v nádeji na lepšie časy volal k Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 2

Kňaz: Cítiac, že si matkou, ktorá zmieruje medzi sebou rozhádané deti, utiekal sa skleslý ľud k tebe, Bohorodička, lebo viera mu od dávnych dôb vrela a skúsenosť ho naučila, že nik od teba neodchádza opustený či nevypočutý; preto sa aj my, povzbudení touto stáročnou skúsenosťou, odvažujeme spievať:

Lud: Raduj sa zástita ľudského rodu.

Raduj sa, zmierovateľka rozhádaných.

Raduj sa, lebo rozdávaš živú Vodu.

Raduj sa, tešiteľka životom sklamaných.

Raduj sa, liečivý nápoj na horké trápenia.

Raduj sa, hojivá náplasť na všetky rany.

Raduj sa, učiteľka duchovného snaženia.

Raduj sa, lebo otváraš milosrdenstva brány.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 3

Kňaz: Do Božieho chrámu sa na hlas zvona ako obvykle pobral veriaci ľud, aby vzdal Bohu chválu, ktorá patrí len jemu jedinému. Vždycky ho s láskou uctieval a klaňal sa mu, no najmä v dobe, ktorá bola pre každého časom veľkej skúšky; vtedy mu ešte vrúcnejšie a naliehavejšie prevolával: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 3

Kňaz: Ešte sa len začali modliť veriaci, keď náhle vo svetle sviece uzreli ligo-tajúce sa slzy na tvojej ikone, presvätá Panna; nevedeli, či je to skutočnosť alebo prelud, no bázeň i strach ich celkom prenikli. Jeden na druhého nechápavo poze-rali a spytovali sa, čo za znamenie im Boh posielal, a my, poznajúc v tebe starostli-vú matku, takto ťa pozdravujeme:

Lud: Raduj sa, od zeme k nebu týčiaci sa rebrík Ĵakuba.

Raduj sa, horiaci ker, čo svoju zeleň nestráca.

Raduj sa, Záchrankyňa, keď nám hrozí záhuba.

Raduj sa, pokojný prístav, keď búrka vášní buraca.

Raduj sa, postrach satana a všetkých démonov.

Raduj sa, v temnotách úzkosti žiarivá pochodeň.

Raduj sa, lebo poskytuješ materinský domov.

Raduj sa, krásou jasnejšia ako deň.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťaajúca!

KONDÁK 4

Kňaz: Fanatické vojská znepriatelených strán pustošili krajinu a s nikým nemali zľutovania. Kde totiž rinčia zbrane a tečie krv, ľudské srdce chladne, zrak sa zahmlieva a svedomie otupuje. Takto znecitlivení vojaci vtrhli do malej drevenej cerkvi v Klokočove, no neobmäkčila ich ani skutočnosť, že veriaci nábožne spievali: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 4

Kňaz: Gurážou poháňaní vojaci zbadali, že po tvojej tvári, dobrotivá Matka, stekajú slzy, ale ich zúrivosť prehlušila akékoľvek ohľady a city. Namiesto úcty, ktorú ti mali prejaviť, vytrhli tvoju ikonu, hodili ju na zem a s démonským rehoťom po nej šliapali. Za nich i za tento bezbožný skutok ťa, Bohorodička, odprosujeme a úctivo ti spievame:

Lud: Raduj sa, slziaca Matka, hoci si znášala pohanu.

Raduj sa, plačúca spolu s biednym ľudom.

Raduj sa a prilož liek na každú ranu.

Raduj sa a chráň pred bezbožným bludom.

Raduj sa a nedaj našim srdciam skamenieť.

Raduj sa, príklad viery a svätosti.

Raduj sa a pomáhaj všetky hriechy oželiť.

Raduj sa, záhrada plná rajskej sladkosti.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 5

Kňaz: Hrubá a besnejúca zloba vojakov sa nijako nedokázala nasýtiť. Nestačilo im, že tvoju ikonu pošliapali; jeden z vojakov ju dobodal a ona vtedy začala vydávať ešte hojnejšie prúdy slz. Lenže ľudské srdce, ktoré sa už zmenilo na skalu, nedokázalo ani pri tak silnom znamení zaspievať Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 5

Kňaz: Chudobný a sužovaný ľud už len z diaľky pozoroval, ako ich milovaný chrám horí v plameňoch. Bolo to zavříšenie zloby a nenávisti, čo nepoznala hraníc. Avšak tvoja ikona, láskavá Matka, nezhorela, lebo Pôvodca našej spásy chcel, aby práve cez ňu mnohí našli svoju záchranu, obrátenie i zmysel života. Z vďačnosti za Božiu priazeň a neopísateľné Pánove cesty takto ťa teraz chválime:

Lud: Raduj sa, vinič nesúci spásonosný strapec hrozna.

Raduj sa, voňavá ľalia z neplodnej Anny.

Raduj sa, radosť každému, kto viny pred Bohom dozná.

Raduj sa, oporný maják pre zasvätené panny.

Raduj sa, všetkými čnosťami žiariaca.

Raduj sa, Rodička Slnka spravodlivosti.

Raduj sa, za nás Syna stále prosiaca.

Raduj sa, Prostredníčka Božích milostí.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 6

Kňaz: Iba tvoja divotvorná ikona, Bohorodička Panna, neskončila v ničivých plameňoch ohňa, ale po krátkom pobyte v Prešove našla svoje miesto na mukačevskom hrade, kam ju priniesla a v hradnej kaplnke s nábožnou úctou uložila grófká Žofia, aby mohla pred ňou denne spievať Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 6

Kňaz: Jasné svetlo viery a kajúci duch prenikli hradnú pani Žofiu, ktorá vrúčne odprosovala Boha za hriechy svojho manžela aj svokra, a tvoju ikonu, neza-hanbiteľná Zástankyňa kresťanov, dala ozdobiť množstvom drahých kameňov, perál a korunami, aby aj takto navonok ukázala, že viac než ona, odteraz ty budeš paňou mukačevského panstva, hodná všetkej chvály a úcty, lebo si porodila Vykupiteľa našich duší, za čo ťa s láskou takto pozdravujeme:

Lud: Raduj sa, drahocenný poklad podkarpatskej zeme.

Raduj sa, mukačevskej cirkvi pýcha a ozdoba.

Raduj sa, lebo nás prijímaš vždy, keď len chceme.

Raduj sa, plná Božích darov vznešená nádoba.

Raduj sa zbožnej šľachty sláva a opora.

Raduj sa srdciam chudobných vždy premilá.

Raduj sa, tísiaca príboje búrneho mora.

Raduj sa, Vládkyňa láskavá a spanilá.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 7

Kňaz: Kde sa rozmnožil hriech, ešte väčšmi sa rozhojnila milosť, napísal apoštol Pavol. Povzbudzovaná týmito slovami, nábožná grófka Žofia pokračovala ďalej v dobročinných a kajúcich skutkoch. Preto okrem draho zdobenej ikony dala v Košiciach postaviť chrám na mieste, kde na príkaz jej svokra po neľudsky strašných mukách vyhasli životy troch košických mučeníkov, aby sa tam, kde predtým zúrila ľudská i diabolská zloba, odteraz vznášal k nebu spev: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 7

Kňaz: Ľstou oklamaná a po troch rokoch obliehania mukačevského hradu vyčerpaná jeho nová pani, grófka Helena, sa vzdala a tak po nútenom odchode do vyhnanstva i so svojím manželom Imrichom, aj tvoja predrahá ikona, Bohorodička ocitla sa v tureckej Nikomédii, kde si ich sprevádzala nielen ako ich rodinný majetok, no predovšetkým ako Matka, ktorá sama s dieťaťom i Jozefom okúsila nútený útek do Egypta a život v ňom, preto ťa pozdravujeme ako tú, čo poznala strasti vyhnanstva a takto spievame:

Lud: Raduj sa, dobrá spoločníčka na ceste do vyhnanstva.

Raduj sa, morská hviezda, čo vedie plaviacich sa po mori.

Raduj sa, neklamná opora v záplave pohanstva.

Raduj sa, radkyňa každému, kto sa s hriechom borí.

Raduj sa, nádoba s balzomom ľúbeznej vône.

Raduj sa, zo všetkých žien najčistejšia.

Raduj sa a maj nás pod ochranou tvojho plášťa tône.

Raduj sa, koruna mučeníkov najvzácnejšia.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 8

Kňaz: Milostivá Vládkyňa, aj keď sa tvoja pôvodná ikona už nikdy nevrátila na miesto, kde kedysi slzila, tvoj verný ľud na túto udalosť nikdy nezabudol, preto vrúcne túžil mať aspoň jej vernú podobu. Jeho starostlivá ochrankyňa, matka a cisárovná Mária Terézia, tejto túžbe láskavo vyhovela a kópiu ikony poslala do Prešova, aby z nábožných srdc opäť vytrysklo radostné Aleluja!

Ľud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 8

Kňaz: Naozaj veľkou pýchou Prešova sa stala tvoja ikona, dôstojne chránená v budove mestského magistrátu, keď následne po viac ako sto rokoch ju biskup Ján s veľkou úctou uložil v biskupskej kaplnke a na tvoje veľké sviatky, drahá Matka, vystavoval k verejnej úcte, aby ťa mohli zbožne pozdraviť a o pomoc prosiť zástupy veriacich, ku ktorým sa tiež pripájame a takto voláme:

Ľud: Raduj sa, drahocenná perla Šariša.

Raduj sa, blízkeho Abova šperk trblietavý.

Raduj sa, diamant hornatého Spiša.

Raduj sa, Gemera drahokam jágavý.

Raduj sa, spievajú ti Beskydy i Karpaty.

Raduj sa, pejú polia zemplínskej roviny.

Raduj sa, znie Tatier pozdrav bohatý.

Raduj sa, šumia lány užskej nížiny.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 9

Kňaz: Opäť nastal čas bojov a krviprelievania. Prvá i druhá svetová vojna pustošili kraj a krv tiekla potokom. Mnohí vojaci padli, zanechajúc po sebe nešťastné vdovy a siroty. A práve k nim prišiel do Klokočova láskavý otec vdov a sirôt, blažený vladyka Pavol, aby ich slzy a trpké žiale pripojil k tvojim slzám, dobrotivá Matka, a aby so synovskou dôverou spievali spolu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 9

Kňaz: Preslávní rečníci, aj tí najmúdrejší, stoja bez hlasu, keď vidia, ako na rukách nosíš toho, ktorý sám všetko nesie a svojou božskou mocou udržiava, lebo hľadiac na tvoju ikonu, na nežnú tvár i slzy na nej, Bohorodička Panna, všetko tvorstvo onemie a nenachádza slová. No hoci nám slová chabnú, srdce chce aj napriek tomu spievať a takto ťa velebiť:

Lud: Raduj sa, Panna, Božou mocou zatienená.

Raduj sa, Boží stánok vteleného Slova.

Raduj sa, nová Eva do nebies povyšená.

Raduj sa, záchrana hriešnika, čo začína odznova.

Raduj sa prorokmi zdaleka pozdravovaná.

Raduj sa, prítomná v starozákonných predobrazoch.

Raduj sa, v žalmoch Dávida ospevovaná.

Raduj sa, hrejivá neha v ostrých žitia mrazoch.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 10

Kňaz: Radosť a nadšenie, aké zavládli po rokoch vojny, Klokočov ešte nezažil. Blažený biskup Vasil s nábožnou úctou korunoval tvoju ikonu, Najčistejšia, ako výraz vďaky za ukončenie vojny i ako úkon osobitného zasvätenia sa tebe a tvojmu Synovi, lebo len pod tvojou ochranou a tebou vedení dokážeme oddane spievať Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 10

Kňaz: Slávnostný odpust pritiahol do Klokočova tisícky veriacich v ten osudný rok, keď sa začal otvorený boj proti Cirkvi. Bola to akoby veľká rozlúčka s týmto požehnaným miestom, lebo mračná nenávisť a zloby sa začali zbíhať nad našou cirkvou a jej biskupmi, kňazmi i veriacimi, preto v divnej predtuche čohosi zlého s obavami, ale aj s nádejou spievali:

Lud: Raduj sa, nádej všetkých nezahanbiteľná.

Raduj sa, lebo zmierňuješ strach a obavy.

Raduj sa, spoločníčka v živote neoceniteľná.

Raduj sa, lebo odvraciaš diabla hnevu záplavy.

Raduj sa, plačúca, aj nám slzy zotieraš.

Raduj sa, tešiteľka sklúčených.

Raduj sa, v náručí si nás zovieraš.

Raduj sa, útecha pre vieru väznených.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 11

Kňaz: Trýznivé ticho a clivota doľahli na celý kraj. Zmlkli zvony i spevy a sväté tajomstvá i nekrváva obeta prestali, lebo nebolo toho, kto by ju prinášal. Kňazi sa ocitli vo vyhnanstve na ťažkých prácach a biskupi vo väzniciach. No hoci sa za nimi železné dvere žalára nadhlo zatvorili, ich ústa neprestali šepkať: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 11

Kňaz: Už len po domoch, pri krížoch a na cintorínoch sa odvážni ľudia schádzali a tebe, Nepoškvrnená, so slzami spievali: „Nedaj nám zahynúť, vždy vernou Matkou buď!“ Vediač, že si nikdy nikoho neopustila ani neprehliadla jeho modlitby, predkladali ti svoje pokorné prosby a v očakávaní lepšej budúcnosti ťa takto pozdravovali:

Lud: Raduj sa, nebeská Matka pozemských sirôt.

Raduj sa, Vládkyňa verných a oddaných sluhov.

Raduj sa, lebo rozháňaš temné chmáry clivôt.

Raduj sa, príslub nového života vyjadrený dúhou.

Raduj sa, nedobytná hradba prenasledovaných.

Raduj sa, lekárka chorobou a starobou trápených.

Raduj sa, liečiteľka hriechmi doráňaných.

Raduj sa, svieži prameň pre životom zmorených.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 12

Kňaz: Veľký je náš Pán a veľmi mocný, lebo po búrke nechal vyjsť slnko a po smrti daroval svojmu ľudu vzkriesenie. Spolu s tebou, Presvätá Bohorodička, celá Cirkev radostne volá: „Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný a sväté je jeho meno!“ Nech je za to všetko velebený a oslavovaný a nech k nebu neprestajne stúpa mohutný spev: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 12

Kňaz: Zakvitli lúky a nastala jar, ktorá rozveselila srdcia všetkých. Nový život, nová pieseň a nová nádej sťažby z hlbokého sna prebudili každého, kto na teba, dobrotivá Matka nikdy nezabudol a tvoju milostivú ikonu vždycky s láskou uctieval. Aj my ti chceme prejaviť veľkú vďaku i oddanosť a takto ťa radostne pozdraviť:

Lud: Raduj sa, veľká patrónka Zemplína.

Raduj sa, vytrvalá za nás orodovnica.

Raduj sa, Panna i Matka Božieho Syna.

Raduj sa, duchovných darov zlatá pokladnica.

Raduj sa a neopušť nás ani na chvíľu.

Raduj sa, dôvod našej radosti.

Raduj sa a ukáž nám tvár premilú.

Raduj sa a daj stálosť našej nestálosti.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 13

Kňaz: Prijmi, dobrotivá a láskavá Matka, túto našu úprimnú pieseň. Prinášame ti ju pred ikonou, ktorú si chránime ako drahocenný poklad. Žiadne perly ani drahé kamene nemajú pre nás takú cenu, ako tvoje slzy, ktoré po nej kedysi stekali, lebo v nich sa ako v zrkadle odrážajú všetky naše bôle, starosti a túžby. I naďalej nás sprevádzaj a ochraňuj, aby sme ti nikdy neprestali spievať: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

Kňaz spieva tento kondák tri razy.

IKOS 1

Kňaz: Anjelské zástupy sa skláňajú pred tvojou krásou, Bohorodička Panna; nádherou svojej duše prevyšuješ všetko pozemské i nebeské tvorstvo, preto ťa ono zveľbuje a z hĺbky srdca spieva:

Lud: Raduj sa, všetko tvorstvo ťa pozdravuje.

Raduj sa, lebo ťa veľbia všetky pokolenia.

Raduj sa, veď celé nebo sa s tebou raduje.

Raduj sa, hriešnym jasný prísľub spasenia.

Raduj sa, tak znejú hymny vznešené.

Raduj sa, ozdoba kniežat a vľadárov.

Raduj sa, keď sú naše srdcia nadšené.

Raduj sa, rodička Kráľa kráľov.

Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

KONDÁK 1

Kňaz: Tebe, láskavá Vládkyňa, Bohorodička, prinášame pieseň vďaky a chvály. Viac než slová prihovárajú sa k nám tvoje slzy; nachádzame v nich posilu, útechu i odvahu. Zastávaj sa svojho ľudu, aby ti mohol stále spievať: Raduj sa, Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

Lud: Raduj sa, * Matka plačúca, ale neopúšťajúca!

MODLITBA

Kňaz: Dobrotivá, láskavá a milosrdná Matka, Presvätá Bohorodička, už po stáročia veriaci ľud uctieva s láskou tvoju ikonu na posvätnom mieste, kde kedysi zázračne slzila. V tých slzách na ikone sme spoznali dôvernú blízkosť, súcit, posilu, láskavú starostlivosť, opateru a nehu pravej Matky. Netúžime po tom, aby sa slzy na ikone znova objavili; túžime však, dobrá Matka, po tvoje ustavičnej blízkosti, sprevádzaní a láske. Sprevádzaj nás a vyučuj, teš a povzbudzuj, chráň a ukazuj smer, aby sme poslušne a ochotne robili všetko, čo od nás žiada tvoj Syn a náš Pán, Ježiš Kristus, aby sme boli živými svedkami toho, čo žil a učil, a to rovnako vo chvíľach pokoja ako aj v čase tvrdých skúšok. Nech nám tvoje prosby pred trónom Vládca celého sveta dopomôžu k večnej spáske, aby sme mohli spolu s tebou, so zbormi anjelov i so všetkými svätými radostne oslavovať a ospevovať Otca i Syna i Svätého Ducha, teraz i vždycky i na veky vekov.

Lud: Amen.

PREPUSTENIE

Kňaz: Premúdrost!

Lud: Čestnejšia si ako cherubíni a neporovnateľne slávnejšia ako serafíni, bez porušenia si porodila Boha Slovo, opravdivá Bohorodička, velebíme ťa.

Kňaz: Sláva tebe, Kriste Bože, naša nádej, sláva tebe.

Lud: Sláva: I teraz: Pane, zmiluj sa (3x). Požehnaj.

Kňaz: Kristus, náš pravý Boh, na prosby svojej prečistej Matky, ktorej divotvornú klokočovskú ikonu s láskou uctieваме, prepodobných a bohonosných našich otcov a všetkých svätých, nech sa nad nami zmiluje a spasí nás, lebo je dobrý a miluje nás.

Eud: Amen.

AKATIST K SVÄTÉMU JOZEFovi

Zvyčajný začiatok (s. 67).

KONDAK 1

Kňaz: Vyvolený ochranca Presvätej Panny Márie, spravodlivý Jozef, pestún a vychovávateľ Bohočloveka, v túžbe osláviť, ako si poslúžil nevýslovnému tajomstvu vtelenia Boha Slova, prinášame ti tento chválospev. A keďže teraz stojíš pred trónom Krista, nášho Boha, a tešíš sa z jeho priazne, prihováraj sa za nás, ktorí k tebe voláme: Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše duše.

Lud: Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

IKOS 1

Kňaz: Teba, pokorného muža, si Boh vybral za ochranca a svedka panenstva Presvätej Panny Márie, aby si tajomstvo narodenia Boha Slova z nepoškvrnenej Panny, ktoré nedokážu pochopiť ani anjeli, uchovával čisté pred zlými jazykmi ľudí a pred nástrahami diabla. Preto ťa, spravodlivý Jozef, ako Božieho vyvolenca oslavujeme a takto voláme:

Lud: Raduj sa, vznešený výhonok z koreňa Jesseho.

Raduj sa, hlboko vnútri kráľovskou nádherou ozdobený.

Raduj sa, lebo si v pozemskej chudobe získal duchovné bohatstvo.

Raduj sa, lebo hoci nepoznaný, večnú slávu si dosiahol.

Raduj sa, nad kráľov slávnejší.

Raduj sa, spravodlivosťou prevyšujúci patriarchov i praotcov.

Lud: Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 2

Kňaz: Keď veľkňaz Zachariáš videl, že Mária, Panna, ktorá bola vychovávaná pri chráme, dosiahla dospelý vek, modlil sa k Pánovi: „Pane, ukáž nám muža, ktorý bude hodný zasnúbiť sa s Pannou.“ A keď uvidel zakvitnutú Jozefovu paliacu, odovzdal mu Pannu, spievajúc Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 2

Kňaz: Tvoja spravodlivosť, svätý Jozef, je známa po celej zemi. Stal si sa hodným byť snúbencom Preblahoslavenej Panny, z ktorej bez pričinenia muža vzišiel Kristus, Boh. Na túto službu si bol vyvolený pre svoju pevnú vieru, čistotu, pokoru, ba vynikal si aj v ďalších čnostiach. Preto ti spievame:

Lud: Raduj sa, spravodlivý snúbenec Najčistejšej.

Raduj sa, muž veľkej viery.

Raduj sa, lebo si prijal do svojho domu Máriu, Pannu.

Raduj sa, lebo tvoja snúbenica sa vierou stala Božím trónom.

Raduj sa, pokorný duchom a jednoduchý srdcom.

Raduj sa, všetkými čnosťami ozdobený.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 3

Kňaz: Moc Najvyššieho zatienila Pannu, ktorá muža nepoznala. Ona počala, lenže o tomto tajomstve Jozef nevedel, aby až Bohom poučený mohol mu spievať: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 3

Kňaz: Keď Jozef videl, že Panna nosí v lone dieťa, bol celý zmätený. Hľadel na ňu, a keďže dovtedy s mužom nebývala, domnieval sa, že mu bola neverná. Chcel ju preto potajomky prepustiť, celú vec zveril všetko poznajúcemu Bohu a nás naučil takto volať:

Lud: Raduj sa, horliteľ nevinnosti.

Raduj sa, Izraelita, v ktorom niet lesti.

Raduj sa, muž dobrého srdca.

Raduj sa, skromný v živote.

Raduj sa, lebo si všetku nádej zložil v Boha.

Raduj sa, lebo si seba i druhých odovzdal jeho Prozreteľnosti.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 4

Kňaz: Búrku pochybností v mysli nevinného Jozefa utíšil anjel, keď mu odhalil tajomstvo narodenia Božieho Syna, Spasiteľa sveta, z Márie, Panny. Povedal mu: „Dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.“ A my všetci mu spievame: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 4

Kňaz: Spravodlivý Jozef, počul si slová Pána, ako hovorí v Písme: „Hľa, Panna počne a porodí syna.“ Uveril si tomu, čo ti oznámil anjel, a prijal si do svojho domu Máriu, v ktorej Otec svojím prstom napísal Slovo ako v zapečatenej knihe. S bázňou a starostlivosťou si slúžil Nepoškvrnenej, preto ti voláme:

Lud: Raduj sa, srdcom na poznanie Božieho zákona naklonený.

Raduj sa, na prijatie Božích tajomstiev vnímavý.

Raduj sa, lebo si ako prvý videl veľké tajomstvo zjavenia sa Boha na zemi.

Raduj sa, lebo si pochopil, že prichádza vyslobodiť ľud z hriechov.

Raduj sa, lebo si bez pochybovania uveril všetkému, čo ti bolo zjavené.

Raduj sa, lebo tvoja viera sa ti počítala za spravodlivosť.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 5

Kňaz: Blažený Jozef, keď si prijal do svojho domu mladú, Bohom vyvolenú devu, miloval si ju ako snúbenicu, ctil si ju ako Prečistú Pannu i Matku Spasiteľa a slúžil si jej s bázňou a hlbokou oddanosťou. Celou svojou dušou si sa usiloval o to, aby sa splnilo všetko napísané v Zákone i u prorokov, a spolu s Máriou si Bohu spieval: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 5

Kňaz: V betlehenských jaslách si uzrel Hviezdu, čo vyšla z Jakuba, a ako prvý si sa poklonil novorodencovi. Keď mu potom nebesia posielali ako dar hviezd, anjeli spev, pastieri oslavu a mudrci dary, ty, spravodlivý Jozef, si ako dar priniesol Pánovi seba samého, venujúc mu svoj vlastný život, starosti i námahy; preto ti takto spievame:

Lud: Raduj sa, lebo si ako prvý zo všetkých videl na zemi východ Slnka spravidlivosti.

Raduj sa, na zemi prvý svedok a služobník vtelenia.

Raduj sa, pestún Božieho Syna zrodeného z Otca pred vekmi.

Raduj sa, pozemský otec, dôstojný obraz nebeského Otca.

Raduj sa, starostlivý ochranca dieťaťa, ktorému s bážňou slúžia zbory anjelov.

Raduj sa, nábožný služobník Matky Boha Slova.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 6

Kňaz: Na ôsmy deň po narodení si obrezal dieťa predpovedané Zákonom i prorokmi a dal si mu meno Ježiš. Toto meno, uchovávané v pláne Presvätej Trojice, si prijal ako drahocennú perlu z nebeskej pokladnice a urobil si ho známym všetkým ľuďom. Tým si vzbudil u anjelov údiv, u ľudí radosť a u démonov strach. Tak si, Jozef, celú zem naplnil lúbeznou vôňou sťa voňavým myrom, pričom si volal k Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 6

Kňaz: Spravodlivý Jozef, v dieťati Ježiš ti podľa slov Simeona zažiarilo svetlo na osvietenie pohanov a na slávu izraelského ľudu. Rýchlo sa však zastrelo mrakom zármutku, lebo národ sa rozrušil, Herodes sa rozzúrnil pátrajúc po dieťati a Márii bolo povedané, že jej srdce prebodne meč; a to všetko preto, aby sa stala všeobecne známou tvoja viera a trpezlivosť. Za to ti silnému v utrpení a pevnému vo viere spievame:

Lud: Raduj sa, ustavičnými skúškami sťa zlato v peci čistený.

Raduj sa, v radosti pokorný, v zármutku trpezlivý.

Raduj sa, stále verný tajomstvám, ktoré ti boli zverené.

Raduj sa, mužný, neotrasiteľný.

Raduj sa, na temných cestách života vierou ako hviezdou vedený.

Raduj sa, nádejou v Bohu v búrkach plavby životom sťa kotvou ukotvený.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 7

Kňaz: Obdivuhodný Jozef, chcel si zachrániť pred zlobou Herodesa toho, ktorý sám prišiel na svet, aby ho zachránil. Anjela, ktorý ťa pobádal utekať do Egypta, si sa nepýtal ako to, že ten, kto iných zachraňuje, seba zachrániť nedokáže. No ako muž viery sťa nový Abrahám, stále pripravený poslúchnuť nemyslel si na ťažkosti putovania ani si sa nevypytoval na čas návratu, lež s Máriou a dieťaťom ihneď si sa vydal na cestu do Egypta, vrúcne spievajúc Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 7

Kňaz: Ukázal si sa v Egypte ako nový Jozef, na rozdiel od dávneho patriarchu, ktorý kedysi zachránil egyptský ľud pred hladom. Veď ty si zachránil pred smrťou Spasiteľa sveta a Egyptanom, hynúcim od hladu bezbožnosti priniesol si životodarný Chlieb, zasievajúc semená večného života. Z nich vzišla v egyptskej púšti úžasná úroda, preto ti spievame:

Lud: Raduj sa, lebo si kvôli Kristovi radostne znášal starosti a námahy cesty.

Raduj sa, sprievodca malého Ježiša, ktorý sám kedysi viedol po púšti Izrael ako stĺp ohnivý a oblačný.

Raduj sa, životel' toho, kto sám sýtil mannou svoj ľud.

Raduj sa, lebo si na rukách nosieval tvorcu a nositeľa všetkého stvorenstva.

Raduj sa, lebo si zachránil pred zlobou Herodesa toho, kto sám dávno vyslobodil Boží ľud z faraónovho otroctva.

Raduj sa, lebo si milosť synovstva namiesto otroctva Egyptu vopred predstavil.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 8

Kňaz: Bol si svedkom úžasných udalostí, ktoré sa diali v Ježišovom živote. Videl si Boha, ktorý sa narodil v ľudskom tele a dal sa uložiť do jasiel. Videl si panskú Matku a spievajúcich anjelov. Stál si pri telesnej obriezke dieťaťa a videl si príchod mudrcov od východu, ktorí sa mu prišli pokloniť s darmi. Poznal si útek do Egypta pred zúrivým Herodesom, hľadel si na spásu všetkých ľudí a na Svetlo pre pohanov, ako to vyriekol Simeon. Bol si svedkom mečom prebodnutého srdca tej, ktorá ho porodila. Spoznal si v ňom pravého Boha a pravého človeka, preto si mu prevolával: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 8

Kňaz: Celý si sa odovzdal Bohu, ktorý prostredníctvom anjela povolal svojho Syna z Egypta. Poslúchol si jeho príkaz a spolu s Ježišom a jeho Matkou si sa usadil v Nazarete, aby sa vyplnilo slovo proroka, že ho budú volať Nazaretský. My ti ako vernému Božiemu služobníkovi preto spievame:

Lud: Raduj sa, lebo si mal účasť na Božej záchrane.

Raduj sa, spolupracovník Božieho plánu.

Raduj sa, ustavičný spoločník anjelov.

Raduj sa, už na zemi zasvätený do tajomstiev neba.

Raduj sa, lebo si počul prorocké predpovede o Ježišovi.

Raduj sa, lebo si všetko mlčanlivo a nábožne uchovával v hĺbke srdca.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 9

Kňaz: Každé koleno v nebi, na zemi i v podsvetí sa zohýna na meno Ježiš, ale teba, obdivuhodný Jozef, poslúchal malý Ježiš ako otca. My nad touto Pánovou poníženosťou žasneme a spievame mu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 9

Kňaz: Ani výreční mudrci ťa nedokážu náležite vynachváliť, spravodlivý Jozef; Božia Matka, Kráľovná neba i zeme, ťa volá svojim pánom, vtelený Boží Syn ťa nazýva otcom a tvoj pozemský dom sa premenil na nebeskú svätýňu, lebo v ňom býval Kráľ neba i zeme; preto k tebe pokorne takto voláme:

Lud: Raduj sa, Boží vyvolený, ochranca svätého nebeského stánku.

Raduj sa, predivný tesár, u ktorého býval tvorca neba i zeme.

Raduj sa, starostlivý živiteľ malého Ježiša.

Raduj sa, pestún Boha, ktorý všetkému dáva život a udržiava celý svet viditeľný i neviditeľný.

Raduj sa, lebo si smel na zemi hľadiť na tvár Božieho Syna, nosiť ho na rukách a bozkávať.

Raduj sa, lebo aj po odchode do nebeských príbytkov požívaš blaženosť vo svetle tváre Kráľa slávy a zvelebuješ ho spolu s Otcom i Svätým Duchom.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 10

Kňaz: Blažený Jozef, ty môžeš zachrániť každého, kto ťa prosí o príhovor alebo o pomoc, veď akože by ťa nevypočul ten, kto ti bol na zemi poslušný vo všetkom? Teraz stojíš pred ním v nebesiach a so zástupmi anjelov spievaš: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 10

Kňaz: Spravodlivý Jozef, ty si mocnou oporou všetkým, ktorí sa utiekajú k tebe; neprehliadni nás, keď ťa prosíme o pomoc v búrkach pokušení a keď ťa v životných biedach a súženiach takto vzývame:

Lud: Raduj sa, náš skorý zástanca v núdzi i v pokušeniach.

Raduj sa, mocný prosebník za nás pred Bohom.

Raduj sa, pevná nádej v búrke zmätku a neporozumenia.

Raduj sa, rýchle vyslobodenie z ľudských klebiet.

Raduj sa, živiteľ toho, kto slovom svojej moci všetko udržiava.

Raduj sa, lebo duševný hlad a každý smútok odstraňuješ.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 11

Kňaz: Božou múdrosťou obdarený Jozef, prinášame ti s vrúcny srdcom tento spev a prosíme ťa: tak ako si chránil Pána Ježiša Krista pred každým trápením a nešťastím, tak ochraňuj teraz svojím príhovorom jeho svätú a pravú Cirkev pred každým útokom viditeľných i neviditeľných nepriateľov, mocne sa zastávaj našej krajiny, aby sme v nej mohli prežiť tichý a pokojný život, spievajúc Bohu: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 11

Kňaz: Ako žiarivú lampu, ktorá zasvietila tým, ktorí sedeli v tmách nevedomosti, našiel si v chráme dvanásťročného chlapca Ježiša. Ponúkal svetlo pravého poznania učiteľom Božieho zákona a odkrýval im tajomstvá svojho veľkého poslania podľa plánu nebeského Otca. Preto ti takto spievame:

Lud: Raduj sa, verný plniteľ Otcovho zákona.

Raduj sa, lebo si horlivo privádzal malého Ježiša do domu nebeského Otca.

Raduj sa, lebo si sa ako otec strachoval o chlapca, keď ostal v Jeruzaleme.

Raduj sa, lebo si ho našiel v chráme uprostred učiteľov, ako ich počúval a kládol im otázky.

Raduj sa, lebo si počul zjavené tajomstvo, keď chlapec povedal: „Neviete vari, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?“

Raduj sa, očitý svedok Ježišovho rastu v múdrosti, veku a obľube u Boha i ľudí.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 12

Kňaz: Pozorujúc, ako malý Ježiš rastie v milosti u Boha, ako sa vzmáha telom a ako vyniká múdrosťou, všetko si si ukladal vo svojom srdci ako verný služobník, starostlivo chrániac zverený poklad v tajnosti až do dňa, keď mu ako Bohu a Spasiteľovi sveta začali všetci spievať: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

IKOS 12

Kňaz: Ospevujeme tvoju prácu a námahy, spravodlivý Jozef, a oslavujeme i tvoje blažené zosnutie. Sladko si vydýchol na rukách Boha Slova i jeho Matky,

oslobodený od všetkých tvojich námah a pevne presvedčený o blaženej večnosti, preto ti prevolávame:

Lud: Raduj sa, verný vo veľkej službe.

Raduj sa, hodný najväčšej pocty u Boha.

Raduj sa, lebo si už na zemi zažíval krásu a slávu neba.

Raduj sa, lebo ťa Otec budúceho veku v pokoji prepustil do večnosti.

Raduj sa, zvestujúci Dávidovi veľkú radosť.

Raduj sa, lebo si všetkým v podsvetí priniesol novinu o príchode Mesiáša.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 13

Kňaz: Prijmi, svätý a spravodlivý Jozef, túto našu skromnú modlitbu a vypros nám svojim mocným príhovorom u Krista, nášho Boha, aby nás svojou milosťou urobil silnými a neochvejnými v pravej viere, horlivými a stálymi v zachovávaní jeho prikázaní a aby nám daroval všetko užitočné pre náš časný i večný život, keď mu spievame: Aleluja.

Lud: Aleluja, aleluja, aleluja!

Kňaz spieva tento kondák tri razy.

IKOS 1

Kňaz: Teba, pokorného muža, si Boh vybral za ochrancu a svedka panenstva Presvätej Panny Márie, aby si tajomstvo narodenia Boha Slova z nepoškvrnenej Panny, ktoré nedokážu pochopiť ani anjeli, uchovával čisté pred zlými jazykmi ľudí a pred nástrahami diabla. Preto ťa, spravodlivý Jozef, ako Božieho vyvolenca oslavujeme a takto voláme:

Lud: Raduj sa, vznešený výhonok z koreňa Jesseho.

Raduj sa, hlboko vnútri kráľovskou nádherou ozdobený.

Raduj sa, lebo si v pozemskej chudobe získal duchovné bohatstvo.

Raduj sa, lebo hoci nepoznaný, večnú slávu si dosiahol.

Raduj sa, nad kráľov slávnejší.

Raduj sa, spravodlivosťou prevyšujúci patriarchov i praotcov.

Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

KONDAK 1

Kňaz: Vyvolený ochranca Presvätej Panny Márie, spravodlivý Jozef, pestún a vychovávateľ Bohočloveka, v túžbe osláviť, ako si poslušil nevýslovnému tajomstvu vtelenia Boha Slova, prinášame ti tento chválospev. A keďže teraz stojíš pred trónom Krista, nášho Boha, a tešíš sa z jeho priazne, prihováraj sa za nás, ktorí k tebe voláme: Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše duše.

Lud: Raduj sa, spravodlivý Jozef, – skorý pomocník a prosebník za naše duše.

MODLITBA K SVÄTÉMU JOZEFovi

Kňaz: K tebe sa utiekame, svätý Jozef, vo svojich súženiach a prosíme o pomoc teba i tvoju nevestu. S dôverou voláme k tebe, aby si nás ochraňoval. Pre lásku, ktorá ťa spájala s nepoškvrnenou Pannou, Božou rodičkou, a pre otcovskú nežnosť, ktorou si objímal Božie dieťa Ježiša, zhladni na dedičstvo, ktoré svojou krvou nadobudol Ježiš Kristus, a svojou mocnou podporou prispej nám na pomoc v našich biedach. Ty, starostlivý ochranca Svätej rodiny, stráž vyvolené pokolenie Ježiša Krista, odvracaj od nás, láskavý otec, všetku nákazu bludu a hriechu. Pomáhaj nám z neba, náš mocný ochranca, v boji s mocnosťami temnosti; a tak, ako si dieťa Ježiša vyslobodil z veľkého nebezpečenstva života, obhajuj aj svätú Božiu Cirkev pred nepriateľskými úkladmi a pred každým protivenstvom a nás

všetkých prijmi do svojej trvalej ochrany, aby sme podľa tvojho príkladu a s tvojou pomocou mohli viesť svätý život, nábožne umrieť a v nebi dosiahnuť večnú blaženosť.

Lud: Amen.

PREPUSTENIE

Kňaz: Premúdrosť!

Lud: Čestnejšia si ako cherubíni a neporovnateľne slávnejšia ako serafíni, bez porušenia si porodila Boha Slovo, opravdivá Bohorodička, vebíbíme ťa.

Kňaz: Sláva tebe, Kriste Bože, naša nádej, sláva tebe.

Lud: Sláva: I teraz: Pane, zmiluj sa (3x). Požehnaj.

Kňaz: Kristus, náš pravý Boh, na prosby svojej Prečistej Matky, svätého a spravodlivého Jozefa, jej ženícha, našich prepodobných a bohonosných otcov a všetkých svätých, nech sa nad nami zmiluje a spasí nás, lebo je dobrý a miluje nás.

Lud: Amen.

Editor:

doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD.

Redaktor:

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD.

Grafická spolupráca:

PhDr. ThLic. Juraj Gradoš, PhD.

Jazyková úprava:

PhDr. Adriana Matoľáková, PhD.

Vydala Petra, n. o. v Prešove v roku 2021.

ISBN 978-80-8099-156-2